

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

ÅPEN

POD-RAPPORT 3/2024

Ressursanalyse for 2023

Kostnader og bemanning i politiet

Serie og nummer	POD-RAPPORT 3/2024
Tittel	Ressursanalyse for 2023 Kostnader og bemanning i politiet
Utgitt av	Politidirektoratet, Oslo
Forfatter	Politidirektoratet
Arkivreferanse	24/45791-12
Sammendrag	Målt i faste priser økte driftskostnadene i politiet med om lag 700 mill. kroner fra 2022 til 2023 og utgjorde i underkant av 24,9 mrd. kroner i 2023. Personellkostnadene utgjorde 75 prosent av de totale driftskostnadene i 2023. Ved utgangen av 2023 var det om lag 18 300 årsverk totalt i politiet.
Emneord	Ressursanalyse, Ressursbruk, Driftskostnader, Bemanning, Årsverk
Dato	18. april 2024
Engelsk tittel	Resource analysis for 2023. Costs and workforce in the police
Godkjent av	Espen Frøyland, <i>seksjonssjef</i> Hallvard Holm Brenna, <i>fungerende avdelingsdirektør</i>
ISSN	2704-0917
ISBN	978-82-8256-145-7
Lisens	CC-BY 4.0

Sammendrag

Målt i faste priser økte driftskostnadene i politiet med om lag 700 mill. kroner fra 2022 til 2023 og utgjorde i underkant av 24,9 mrd. kroner i 2023. Driftskostnadene i politidistriktene økte med 2,1 prosent, mens særorganene og andre enheter hadde en realvekst på henholdsvis 3,1 prosent og 0,8 prosent i samme periode. Driftskostnadene i Politidirektoratet gikk ned når en ser bort fra sentrale avsetninger som belastes direktoratet på vegne av etaten.

Personellkostnadene i politiet utgjorde om lag 75 prosent av de totale driftskostnadene i 2023. Kostnadspostene til eiendom, bygg og anlegg (EBA) og materiell utgjorde omtrent 10 prosent av driftskostnadene hver, mens resterende 5 prosent gikk til tjenester og diverse. Den andelsmessige fordelingen av driftskostnadene har vært relativt stabil de siste årene.

Ved utgangen av 2023 var det 18 323 årsverk totalt i politiet, fordelt på politiårsverk (59,3 prosent), sivile årsverk (35,3 prosent) og påtalejurister (5,5 prosent). Fra utgangen av 2013 til utgangen av 2023 økte den samlede bemanningen i politiet med 4 000 årsverk (eksklusive årsverk i PST), tilsvarende en økning på 28 prosent. Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye politistillinger. Politidekningsgraden, målt som antall polititjenestepersoner per 1 000 innbyggere, økte jevnt i perioden 2013–2022. Ved utgangen av 2013 var dekningsgraden 1,71 (inklusive PST), økende til 2,11 ved utgangen av 2022. Reduksjon i antall politistillinger gjennom 2023, parallelt med generell befolkningsvekst i Norge, medførte at politidekningen gikk ned til 2,02 ved utgangen av 2023. Målt i årsverk gikk antall politistillinger i politiet ned fra 11 203 ved utgangen av 2022 til 10 858 ved utgangen av 2023.

Politidistriktene består av geografiske og funksjonelle driftsenheter og staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon. Ved utgangen av 2023 var 58,5 prosent av politiårsverkene organisert i geografiske driftsenheter (GDE), 40,4 prosent var organisert i funksjonelle driftsenheter (FDE) og 1 prosent var organisert i staber. Andelen politiårsverk på GDE har vært om lag uendret de seneste årene. Målt i antall absolutte politiårsverk er det GDE-ene som har hatt sterkest økning i politiårsverk siden 2019.

Ved utgangen av 2023 arbeidet om lag 31 prosent av årsverkene i politiet (tilsvarende omtrent 5 600 årsverk) med straffesaksbehandling og 26 prosent innenfor operativt område (omtrent 4 750 årsverk). Dette var en nedgang på over 100 årsverk innenfor både straffesak og politiooperativt område sammenlignet med utgangen av 2022.

Innhold

Sammendrag	ii
1 Innledning	2
1.1 Formål	2
1.2 Innretning og avgrensning	2
2 Overordnet utvikling i kostnader	4
2.1 Generelle nøkkeltall	4
2.2 Overordnet fordeling av driftskostnader	6
2.3 Driftskostnader fordelt på tjenesteområder	11
3 Personellkostnader og bemanning	13
3.1 Personellkostnader	13
3.2 Lønnsutbetalinger	14
3.3 Bemanning	15
3.4 Dekningsgrad	18
3.5 Geografiske og funksjonelle driftsenheter	20
3.6 Bemanning på ulike tjenesteområder i politiet	22
3.7 Årsverkskostnader	24
4 Andre driftskostnader	27
4.1 Eiendom, bygg og anlegg (EBA)	27
4.2 Materiell	29
4.3 Tjenester	34
Forkortelser	37
Vedlegg A Datakilder	38
A.1 Datakilder og databehandling	38
Vedlegg B Tabeller og figurer	39

1 Innledning

1.1 Formål

Ressursanalysen har til formål å understøtte en kunnskapsbasert styring av ressursene i politiet. En forutsetning for målrettet styring av ressursbruken, er kunnskap om hvordan bevilgningene til etaten er blitt anvendt over tid. Åpenhet om slike nøkkeltall gjør informasjon om ressursbruken i politiet mer tilgjengelig og gir et bedre grunnlag for å kunne sammenligne enheters ressursbruk, internt over tid og med hverandre.

Hovedmålgruppene for rapporten er beslutningstakere i politiet og Justis- og beredskapsdepartementet, samt fagorganisasjonene i politiet. Siden politiets innsats og resultater har bred interesse i samfunnet, er også samfunnsaktører generelt, målgruppe for rapporten.

Det er ikke innenfor rammene av denne rapporten å gi en beskrivelse av hvilke aktiviteter, resultater og effekter ressursbruken gir grunnlag for. I rapporten gis det heller ikke dyptgående analyser av ressursdisponeringen i de enkelte enhetene i politiet.

1.2 Innretning og avgrensning

Tallene presenteres enten på nasjonalt nivå, enhetsnivå eller etter en gruppering av politiets enheter i politidistrikt, særorgan, *andre enheter*, Politidirektoratet (POD) og felles hovedbok¹:

- **Politidistrikt** består av alle de 12 politidistriktene.
- **Særorgan** består av Kripos, ØKOKRIM, Politiets utlendingsenhet, Utrykningspolitiet og Politihøgskolen.
- **Andre enheter** består av Grensekommisariatet, Nasjonalt ID-senter, Politiets IT-enhet (PIT) og Politiets fellestjenester (PFT).
- **Politidirektoratet**
- **Felles hovedbok (S55)** omfatter hovedsakelig periodiseringer og avsetninger for hele politiet. Dette kan eksempelvis være inngående fakturaer som er mottatt, men ikke behandlet før årsslutt.

I rapporten analyseres kostnadssiden i politiet. Inntektssiden behandles gjennomgående ikke da gebyrinntekter og bøter som politiet regnskapsfører overføres til statskassen.²

Rapporten dekker i hovedsak perioden 2019–2023. Følgende budsjett- og regnskapskapitler i Statsbudsjettet ligger til grunn for analysen av driftskostnader:

- 440 Politiet
- 441 Politidirektoratet
- 442 Politihøgskolen
- 443 Påtalemyndigheten i politiet
- 448 Grensekommisariatet

---

¹ Grupperingen er lik som for Ressursanalysen for 2022, med unntak av felles hovedbok (S55). I fjorårets rapport lå føringer på S55 inn under Politidirektoratet. I årets ressursanalyse er dette skilt ut som egen gruppe, også med tilbakevirkende kraft for figurer som viser tall for tidligere år.

² Med unntak av refusjoner fra NAV.

Analysen ser på driftskostnadene i politiet. Driftskostnadene omfatter kostnader regnskapsført på postene 01-29 under kap. 440 og 01-postene på kap. 441, 442, 443 og 448. Med utgangspunkt i kontoplanen er driftskostnadene i politiet fordelt på fem kostnadsgrupper: *i*) personell, *ii*) eiendom, bygg og anlegg (EBA), *iii*) materiell, *iv*) tjenester og *v*) diverse. Hva som inngår i de enkelte kostnadsgruppene, er nærmere spesifisert i delkapitlene som omhandler de enkelte gruppene. Fra og med 2021 er det utarbeidet en ny kontoplan for politiet. Bruk av ny kontoplan innebærer at enkelte indikatorer ikke er direkte sammenlignbare med tidligere års utvikling.

Politiet tok i bruk Statens regnskapsstandarder (SRS) fra og med 2021.³ Dette har medført endringer i rapporten sammenlignet med tidligere års rapporter. SRS krever at man rapporterer kostnader og inntekter i den perioden de inntreffer, uavhengig av betalingstidspunkt. Man fører varige eiendeler i balansen, og kostnadsfører verdien av slike over levetiden. For eksempel kan dette bety at man fordeler kostnaden for et kjøretøy over 8 år, i stedet for å kostnadsføre hele innkjøpskostnaden det året man betaler for bilen, som man gjør etter kontantprinsippet. Dette er forskjellig fra kontantprinsippet og gir et mer realistisk bilde av enhetens eiendeler og ressurser, samt at man balansefører fordringer og forpliktelser. Dette kalles også periodisert regnskap, der det såkalte sammenstillingsprinsippet legges til grunn. Overgang fra kontantprinsippet til SRS fra og med 2021 innebærer at enkelte indikatorer ikke er direkte sammenlignbare med tidligere års utvikling. Slike brudd drøftes under de punktene i analysen der det er aktuelt.

Politiets sikkerhetstjeneste⁴ (PST) er ikke inkludert i analysen, med unntak av for beregning av politidekningsgrad. Justis- og beredskapsdepartementets egne bevilgninger og Sysselmasteren på Svalbard er heller ikke inkludert i analysen.

Fra 2022 til 2023 økte den gjennomsnittlige konsumprisindeksen (KPI) med 5,5 prosent. Utviklingen i denne indeksen brukes for å omgjøre nominelle tall for tidligere år til faste 2023-kroner i rapporten.

---

³ SRS er nærmere dokumentert på DFØs kundesider, se lenke: <https://dfo.no/fagomrader/statlig-regnskap/statlige-regnskapsstandarder-srs>.

⁴ Dette gjelder den sentrale enheten.

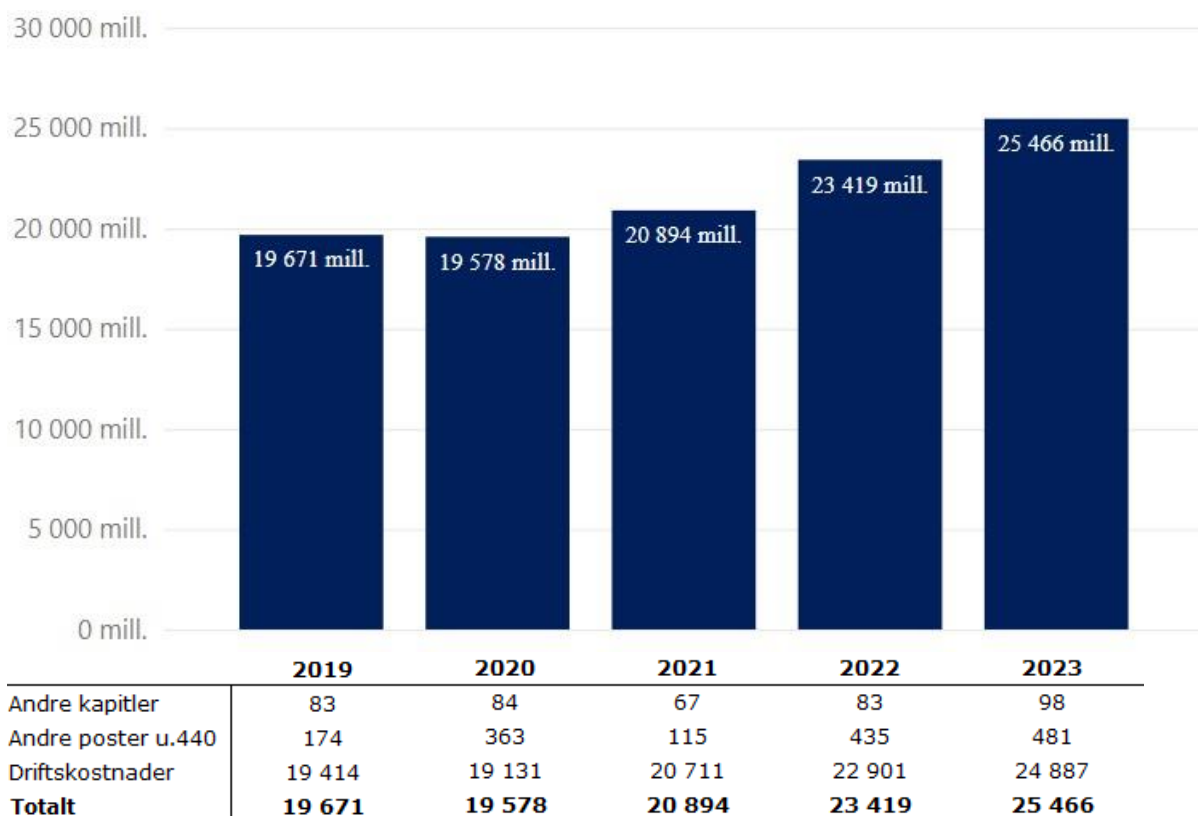
2 Overordnet utvikling i kostnader

2.1 Generelle nøkkeltall

2.1.1 Regnskapsførte kostnader

I 2023 utgjorde de totale regnskapsførte kostnadene i politiet i underkant av 25,5 mrd. kroner, se figur 2.1. Av disse utgjorde regnskapsførte kostnader på driftspostene 24,9 mrd. kroner. Andre poster under kapittel 440, som utgjorde 481 mill. kroner i 2023, består blant annet av investeringsposter og kostnader knyttet til internasjonale forpliktelser. Regnskapsførte kostnader på disse postene har variert vesentlig i perioden 2019–2023. Dette skyldes blant annet at nye datasentre ble regnskapsført her i 2019 og 2020, mens Frontex-kontingent og forpliktelsene knyttet til EUs informasjonssystemer har økt vesentlig fra 2022. Regnskapsførte kostnader på andre kapitler gjelder blant annet godtgjørelser til forliksrådenes medlemmer, samt belastningsfullmakter politiet har hos andre virksomheter. Disse kostnadene har økt noe fra 2022 til 2023, men utgjør en minimal andel av politiets totale kostnader.

Figur 2.1 Totale regnskapsførte kostnader i politiet. Nominelle kroner. Tall i mill. 2019–2023^{1) 2)}

¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2021. Fra og med 2021 er Statens regnskapsstandarder (SRS) lagt til grunn. Tall for tidligere år følger kontantprinsippet.

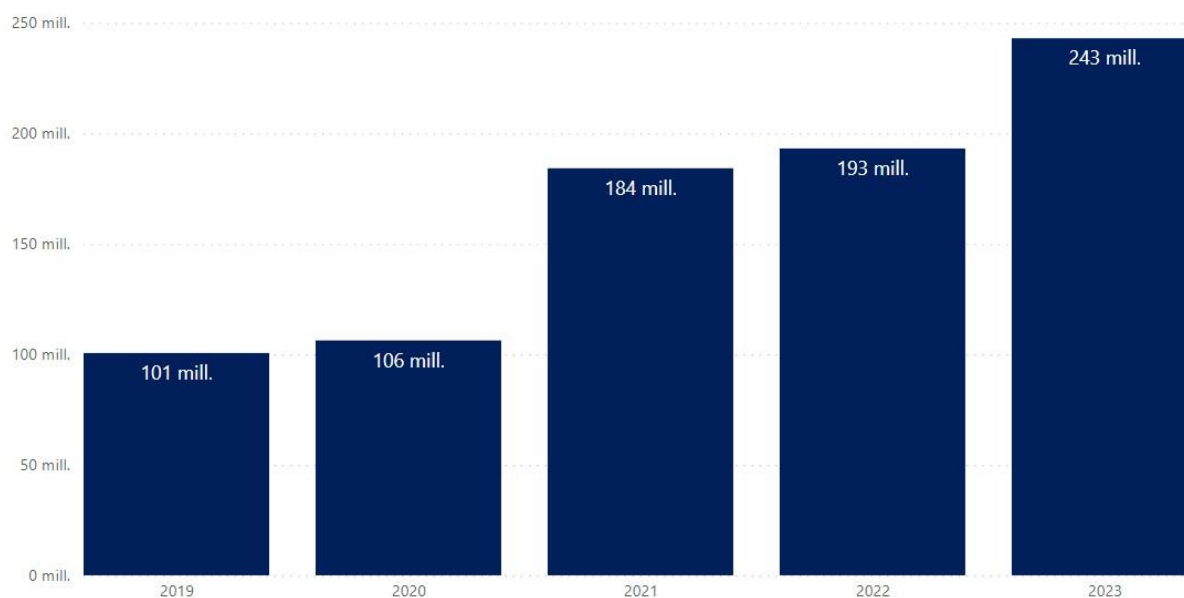
²⁾ *Driftskostnader* omfatter kostnader som er regnskapsført på post 01-29 under kap. 440, og 01-postene på kap. 441, 442, 443 og 448. *Andre poster u.440* omfatter regnskapsførte kostnader på kapittel 440 som ikke er *driftskostnader*. Der politiet har regnskapsførte kostnader på andre kapitler etter belastningsfullmakt er disse plassert i *Andre kapitler*.

Kilde: Politidirektoratet

2.1.2 Budsjettkutt og krav til omprioriteringer

Med formål om å gjøre offentlig forvaltning mer effektiv, innførte Regjeringen i 2015 en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reform). Det forutsettes i reformen at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive, og at deler av «gevinsten fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene» overføres til fellesskapet gjennom de årlige budsjettene. For 2022 ble ABE-kravet erstattet av et omfordelingsbidrag med tilsvarende formål. I tillegg fikk politiet budsjettkutt i 2021 og 2022 som følge av gevinstkrav fra Nærpolitireformen. Videre har det de siste to årene blitt pålagt gevinstkrav knyttet til reduserte leiekostnader, redusert konsulentbruk, reduksjon i utstyrsanskaffelser, generelle kutt og omprioriteringer til andre formål. Totalt summerer kutt og omprioriteringer seg til rundt 830 mill. kroner de siste fem årene, målt i faste 2023-kroner. Det er krevende for politiet å gjennomføre effektiviseringstiltak i denne størrelsesorden, blant annet som følge av at en stor del av kostnadene i politiet er bundet i personellkostnader, samt krav til antall tjenestesteder. Kravene er derfor i hovedsak håndtert ved å redusere rammen til alle enhetene i politiet og har således gått på bekostning av enhetenes handlingsrom.

Figur 2.2 Budsjettkutt og krav til omprioriteringer. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2019–2023

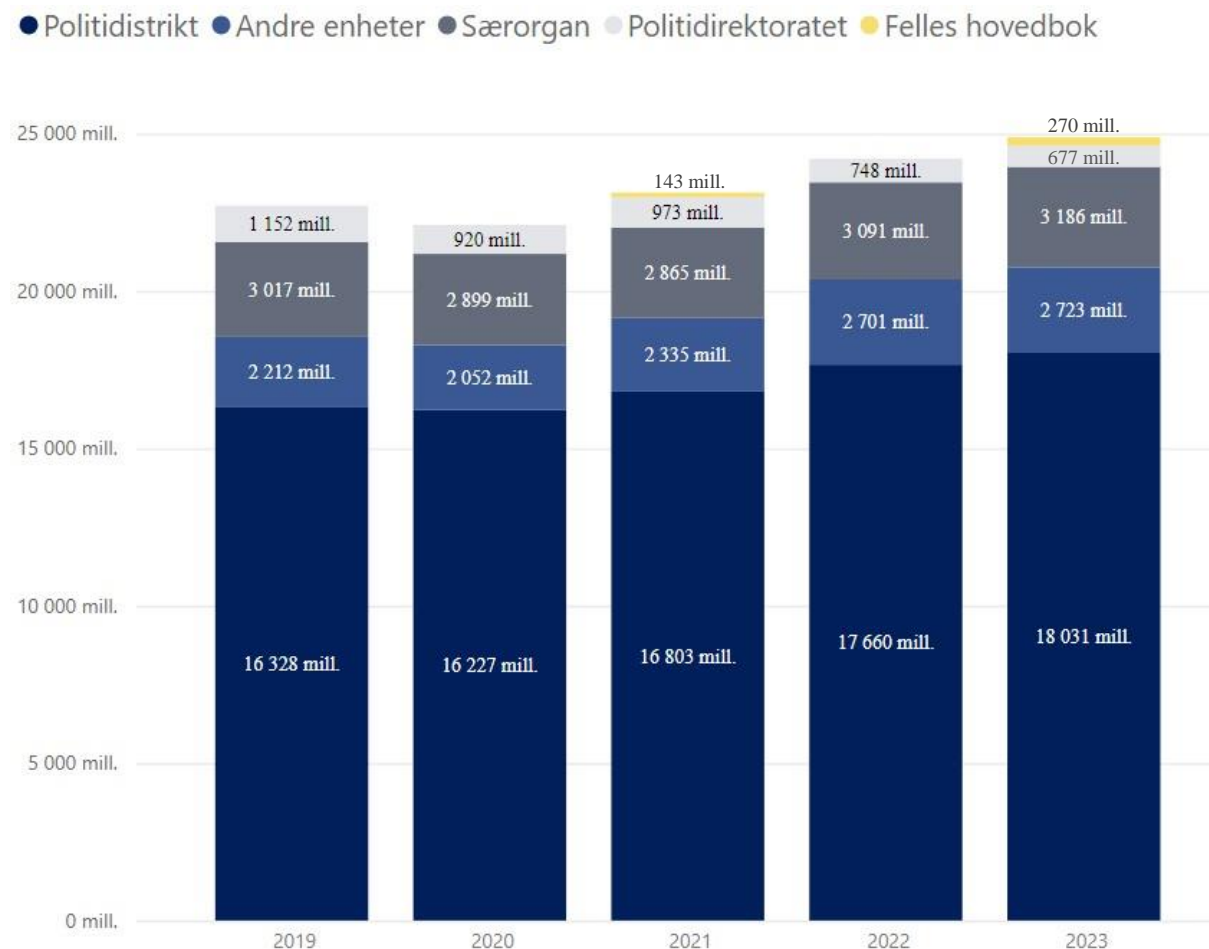
Kilde: Politidirektoratet

2.1.3 Driftskostnader

Målt i faste kroner økte driftskostnadene i politiet med om lag 700 mill. kroner fra 2022 til 2023 og utgjorde i underkant av 24,9 mrd. kroner i 2023, se figur 2.3. Fra 2022 til 2023 hadde politidistriktene, særorganene, og andre enheter en økning i driftsutgifter, mens Politidirektoratet hadde en nedgang. Politidistriktene hadde en reell økning i driftskostnader på 2,1 prosent fra 2022 til 2023, mens andre enheter og særorganene økte med henholdsvis 0,8 prosent og 3,1 prosent.

Figur 2.3 Driftskostnader i politidistrikt, andre enheter, særorgan, Politidirektoratet og felles hovedbok. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2019–2023¹⁾

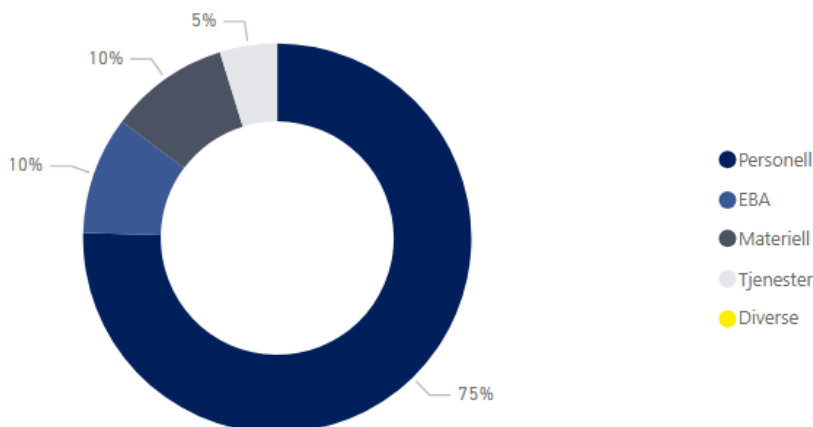
¹⁾ Kostnader bokført på felles hovedbok inngår i totale driftskostnader i rapporten, men er plassert i en egen kategori da disse kostnadene ikke kan henføres til spesifikke enheter på en enkel måte. Beløpet i 2023 er hovedsakelig tilknyttet avsetning pensjonspremie (155 mill. kroner), samt avsetning for inngående fakturaer som ikke var behandlet før årsslutt (115 mill. kroner). I 2022 utgjorde kostnadene -30 mill. kroner.
Kilde: Politidirektoratet

2.2 Overordnet fordeling av driftskostnader

2.2.1 Fordeling av politiets driftskostnader

Den desidert største kostnadsposten i politiet er personellkostnader. Personellkostnader består av kostnader tilknyttet lønn og godtgjørelser til alle ansatte. Kostnadsposten omfatter i tillegg refunderbare lønnskostnader, trygder, pensjonspremie og arbeidsgiveravgift, samt kostnader til møter, kurs og reiser. Personellkostnader utgjorde om lag 75 prosent av de totale driftskostnadene i 2023, se figur 2.4. Kostnadspostene EBA og materiell utgjorde omtrent 10 prosent av driftskostnadene hver, mens resterende andel gikk til tjenester (rundt 5 prosent) og diverse (0,1 prosent). Den andelsmessige fordelingen av driftskostnadene har vært relativt stabil de siste årene.

Figur 2.4 Fordeling av politiets driftskostnader. Prosent. 2023

Kilde: Politidirektoratet

Blant driftskostnadene var det personellkostnadene som hadde størst økning i absolutte kroner fra 2022 til 2023, se tabell 2.1. Dette er nærmere omtalt i kapittel 3. Driftskostnader til tjenester gikk også opp i 2023. Utover dette var det en liten økning i driftskostnader tilknyttet EBA, mens det var en nedgang i driftsutgifter til materiell og diverse i 2023.⁵

Tabell 2.1 Driftskostnader i politiet. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2022–2023

Kostnadstype	2022	2023	Endring i mill. kroner	Endring i %
Personell	18 153 mill.	18 754 mill.	601 mill.	3,3 %
Materiell	2 517 mill.	2 484 mill.	-33 mill.	-1,3 %
EBA	2 401 mill.	2 436 mill.	35 mill.	1,5 %
Tjenester	1 063 mill.	1 187 mill.	125 mill.	11,7 %
Diverse	36 mill.	26 mill.	-10 mill.	-28,1 %
Totalt	24 169 mill.	24 887 mill.	718 mill.	3,0 %

Kilde: Politidirektoratet

2.2.2 Fordeling av driftskostnader i politidistriktene

I politidistriktene utgjorde personellkostnader 81,5 prosent av de samlede driftskostnadene i 2023, om lag på samme nivå som i 2022, se figur 2.5.⁶ Andelene EBA-kostnader og materiellkostnader i politidistriktene utgjorde henholdsvis 9,1 prosent og 7,1 prosent i 2023. Totalt sett er fordelingen av driftskostnadene på omtrent samme nivå som i 2022, og relativt stabil over tid.

⁵ I årets rapport er det gjort en korrigerende i kontosorteringen som ligger til grunn for rapporten. Konto 10700 - immaterielle eiendeler under utførelse, er flyttet fra kategorien materiell (IKT) til kategorien tjenester (IKT-tjenester). Dette gjør at fordelingen av politiets driftskostnader i 2023 ikke er direkte sammenlignbar med tall i tidligere ressursanalyserapporter.

⁶ Se vedlegg B, figur B.1, for fordeling av driftskostnader per politidistrikt i 2023, og figur B.2 for driftskostnader per politidistrikt i perioden 2022–2023.

Figur 2.5 Fordeling av politidistriktenes driftskostnader. Prosent. 2021–2023

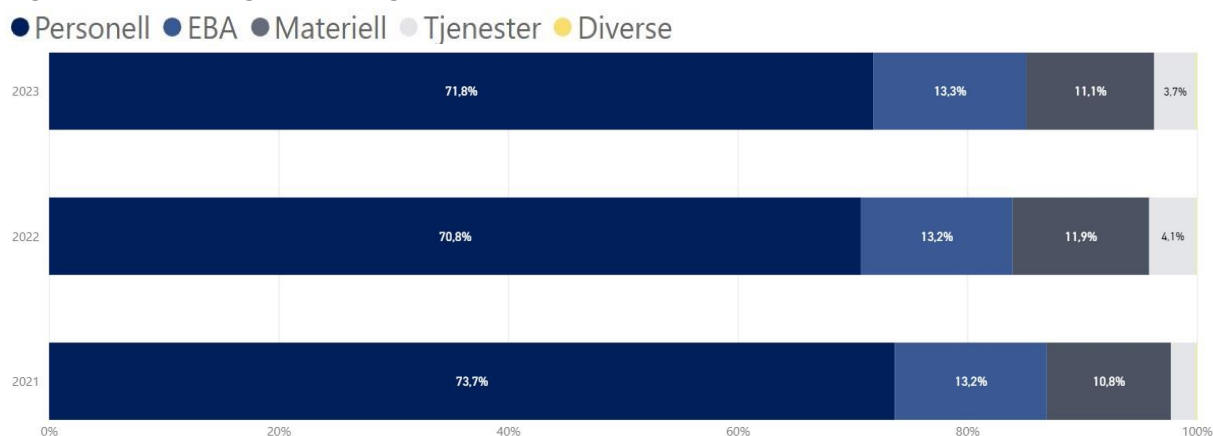

Kilde: Politidirektoratet

2.2.3 Fordeling av driftskostnader i særorganene

Kripos, Økokrim, Politihøgskolen, Politiets utlendingsenhet og Utrykningspolitiets utgjør gruppen særorgan i denne rapporten. Andelen personell- og EBA-kostnader utgjorde henholdsvis 71,8 og 13,3 prosent av særorganenes totale driftskostnader i 2023, se figur 2.6.⁷ Andelen personellkostnader i særorganene har økt med rundt ett prosentpoeng fra året før. Samtidig har andelen til materiell gått noe ned. Andelen av driftskostnadene tilknyttet EBA er omtrent lik i perioden 2021–2023.

Figur 2.6 Fordeling av særorganenes driftskostnader. Prosent. 2021–2023

Kilde: Politidirektoratet

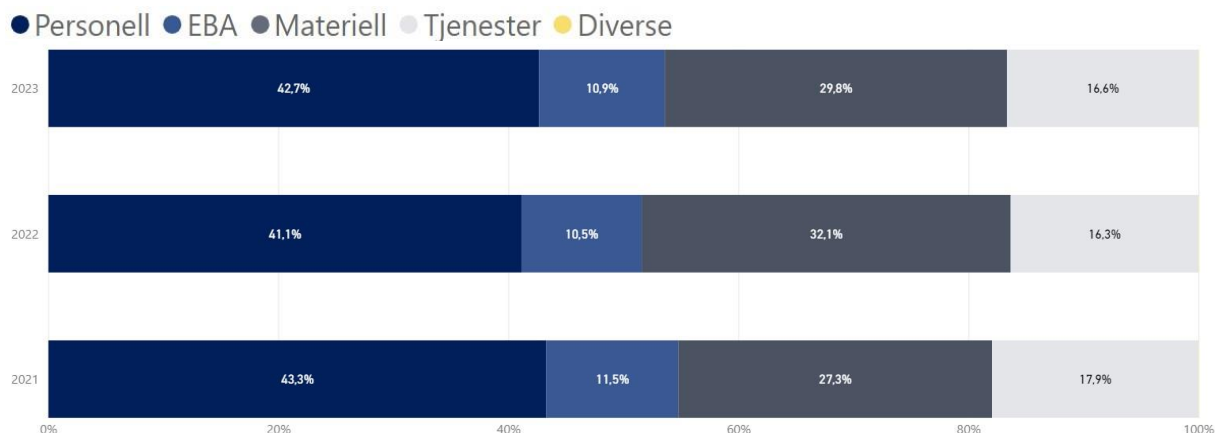
2.2.4 Fordeling av driftskostnader i andre enheter og Politidirektoratet

Grensekommisariatet, Nasjonalt ID-senter, Politiets fellestjenester og Politiets IT-enhet utgjør *andre enheter* i denne rapporten. Som det fremkommer av figur 2.7, utgjør personellkostnader mindre enn halvparten av driftskostnadene i *andre enheter* i 2023, i likhet med i 2021 og 2022. I Politiets IT-enhet og Politiets fellestjenester utgjør blant

⁷ Se vedlegg B, figur B.3, for driftskostnader i særorgan, *andre enheter* og Politidirektoratet i perioden 2022-2023.

annet materiellkostnadene en vesentlig del av kostnadene. I Politiets IT-enhet går også en stor andel til tjenstekostnader.

Figur 2.7 Fordeling av driftskostnader i andre enheter. Prosent. 2021–2023

Kilde: Politidirektoratet

Politidirektoratets personellkostnader har hatt en gradvis nedgang de siste tre årene, se figur 2.8. EBA-kostnader og materiellkostnader har også hatt en nedgang fra 2022 til 2023. Den største endringen i perioden er reduksjon av tjenstekostnader fra og med 2022 – det skyldtes blant annet at bistand fra Forsvaret i forbindelse med grenseoppdraget som følge av pandemien ble kostnadsført i Politidirektoratet og dette utgjorde over 200 mill. kroner i 2021.

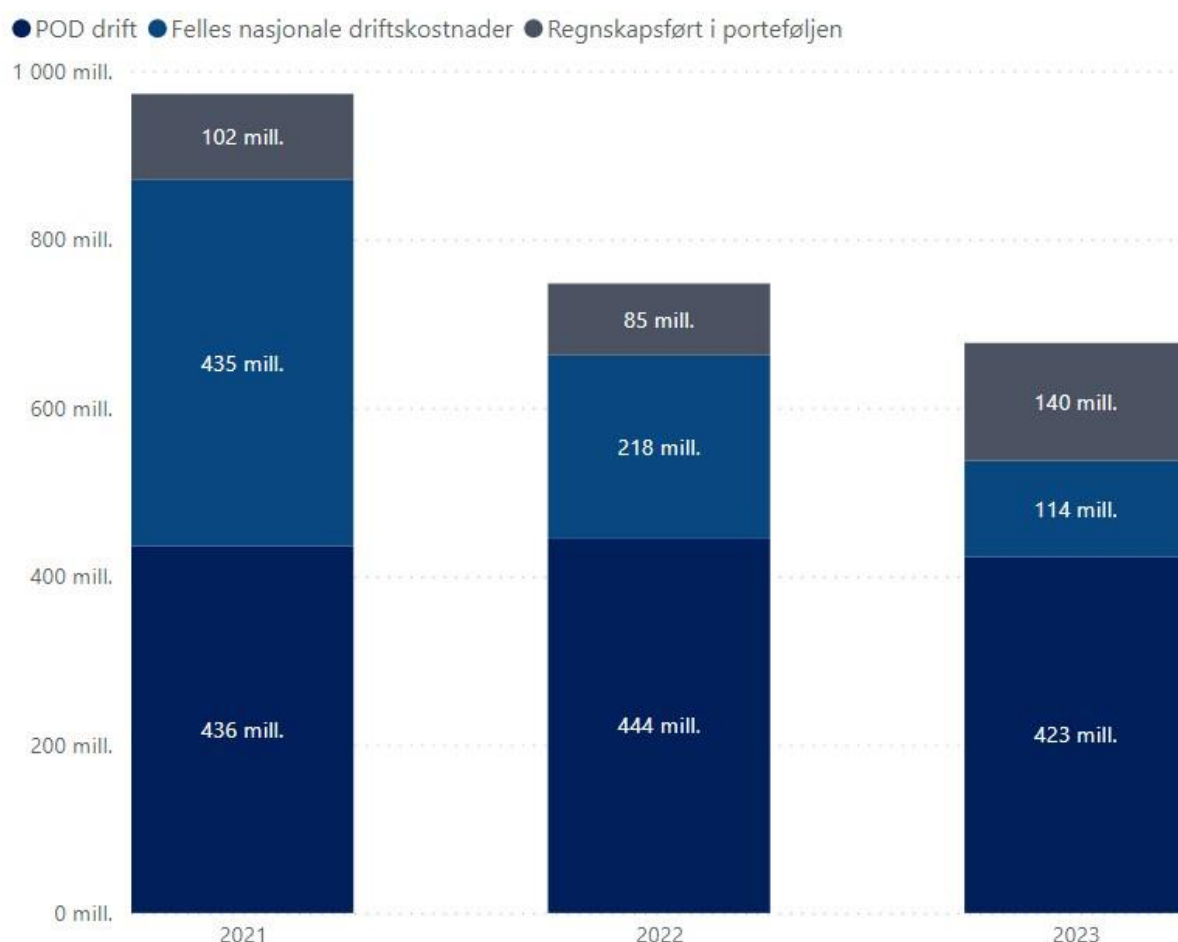
Figur 2.8 Fordeling av driftskostnader i Politidirektoratet. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2021–2023

Kilde: Politidirektoratet

Kostnadene i Politidirektoratet består av kostnader til drift av direktoratet, felles nasjonale driftsmidler og den strategiske utviklingsporteføljen, se figur 2.9. I felles nasjonale driftskostnader regnskapsføres kostnader Politidirektoratet har på vegne av etaten. I 2021 ble det ført mer enn 200 mill. kroner knyttet til merkostnader i forbindelse med pandemien, hovedsakelig bistand fra forsvaret til grenseoppdraget. Videre er det regnskapsført FN-oppdrag og internasjonale operasjoner i størrelsesorden 40 mill. kroner årlig. Kostnader i utviklingsporteføljen regnskapsføres også i andre enheter og kostnadene vises i sin helhet i tabell 2.2. Fra 2023 er driften i Politidirektoratet skilt ut på eget budsjettkapittel, kapittel 441. Fordelingen er derfor ikke direkte sammenlignbar med tidligere år.

Figur 2.9 Kostnader i Politidirektoratet fordelt på drift, felles nasjonale midler og utviklingsporteføljen. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2021–2023^{1) 2)}

¹⁾ Vesentlige kostnader knyttet til utviklingsporteføljen føres også i Politiets IT-enhet, samt mindre beløp i øvrige enheter.

²⁾ I 2023 fikk politiet et nytt budsjettkapittel for Politidirektoratets drift, kap. 441. Før dette var det ikke et regnskapsmessig skille mellom driften av Politidirektoratet og felles nasjonale driftsutgifter som ble regnskapsført i Politidirektoratet. Tall for 2021 og 2022 er anslagsvis fordelt på drift og felles nasjonale driftskostnader ut fra kontosortering og delprosjekter. Tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med 2023.

Kilde: Politidirektoratet

Politiet har en utviklingsportefølje som skal bidra til å utvikle og tilrettelegge for bedre polititjenester i årene fremover. Disse kostnadene blir i stor grad kostnadsført på Politidirektoratet og Politiets IT-enhet. I 2023 utgjorde utviklingsporteføljen utgifter på

totalt 696 mill. kroner, tilsvarende en nominell økning på 45 prosent fra 2022, se tabell 2.2. Denne aktivitetsøkningen er hovedsakelig knyttet til EUIS (EUs informasjonssystemer), nye datasentre og produktområdet *Fra hendelse til avgjort sak*. Økningen tilknyttet nye datasentre og produktområdet skyldes hovedsakelig at initiativene har gått over i gjennomføringsfasen i 2023, som krever mer ressurser.

Tabell 2.2 Politiets utviklingsportefølje. Nominelle kroner. Tall i mill. 2019–2023^{1) 2)}

Prosjekt/år	2019	2020	2021	2022	2023
Nye datasentre	209	105	3	7	70
Pass og ID-kort	127	84	63	39	21
Nye helikoptre	216	9	1		20
Objektsikring	42	106	37	39	59
Grensekontroll		70	119	7	18
EUIS				214	285
Tidligere forvaltningskø				60	
Produktområdet - Fra hendelse til avgjort sak				15	71
Utviking av digital våpensøknad	4	2	5	11	41
Kommunikasjonsløsninger					5
Øvrige prosjekter	172	139	52	73	106
Sum utviklingsporteføljen	770	515	280	465	696

¹⁾ Innenfor området "EUIS" utvikler og innfører politiet flere informasjonssystemer for å styrke sikkerhet, grensekontroll og politisamarbeid i Europa.

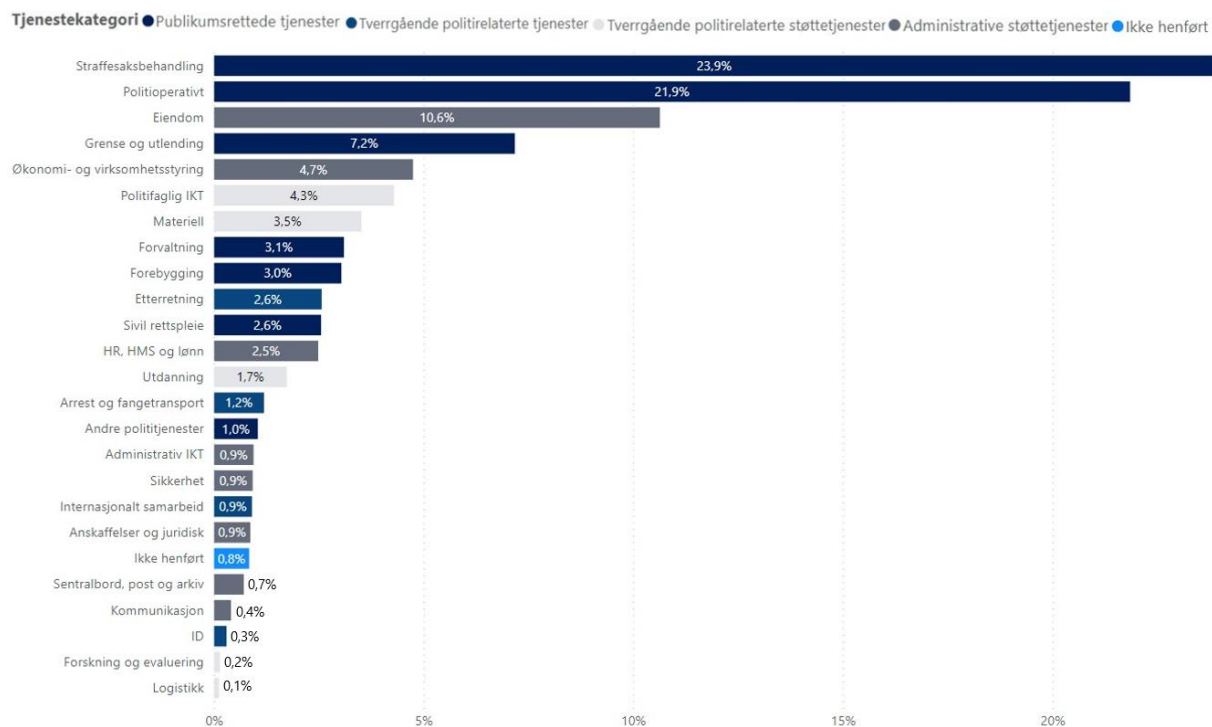
²⁾ Investeringskostnader regnskapsført på postene 45-46 under kap. 440 er inkludert i tabellen.

Kilde: Politidirektoratet

2.3 Driftskostnader fordelt på tjenesteområder

Da politiet i 2021 innførte periodisert regnskap ble det også innført en ny økonomimodell slik at driftskostnadene nå henføres til definerte tjenesteområder. Tjenesteområdene er fordelt på de fire tjenestekategoriene; publikumsrettede tjenester, tverrgående politirelaterte tjenester, tverrgående politirelaterte støttetjenester og administrative støttetjenester. Figur 2.10 viser fordeling av regnskapsførte driftskostnader på de ulike tjenesteområdene i politiet for 2023. Publikumsrettede tjenester var tjenestekategorien som utgjorde den største delen av driftskostnadene med 62,7 prosent, tilsvarende 15,6 mrd. kroner i 2023. Dette er en økning på 1,2 mrd. kroner siden 2022. Straffesaksbehandling og politioperativt er de to største tjenesteområdene innenfor publikumsrettede tjenester med en kostnadsandel på henholdsvis 24 prosent og 22 prosent av samlede kostnader.

Figur 2.10 Fordeling av politiets driftskostnader per tjenesteområde. Prosent. 2023

Kilde: Politidirektoratet

3 Personellkostnader og bemanning

3.1 Personellkostnader

Personellkostnader er den klart største kostnadsgruppen i politiet. Ved utgangen av 2023 var det 18 323 årsverk⁸ totalt i politiet (ekskludert PST), se kapittel 3.3. Personellkostnader består av kostnader tilknyttet lønn og godtgjørelser til alle ansatte, i tillegg til refunderbare lønnskostnader, trygder, pensjonspremie og arbeidsgiveravgift, samt kostnader til møter, kurs og reiser.

Fra 2022 til 2023 økte personellkostnadene med 601 mill. kroner, tilsvarende en økning på 3,3 prosent, målt i faste kroner. Økningen skyldes blant annet bemanningsøkning, lønnsvekst og økte kostnader til arbeidsgiveravgift og pensjonspremie. Det er særlig pensjonskostnadene som forklarer økningen. Kostnadene tilknyttet pensjonspremie økte med 558 mill. kroner fra 2022 til 2023. I 2022 innførte Statens pensjonskasse (SPK) ny premiemodell for statlige virksomheter, herunder politiet. Det innebar en overgang fra premiefelleskap til virksomhetsspesifikk premie. Konsekvensene av overgangen har vært en vesentlig økning i pensjonsfaktureringen til politiet, særlig som følge av særaldersgrense for en stor andel av de ansatte.

Et av områdene innenfor personellkostnader der politiet har redusert aktiviteten er kostnadene til møter, kurs og reiser, der reduksjonen er på om lag 50 mill. kroner det siste året. Reduksjon i reisekostnader er ett av effektiviseringstiltakene politiet har arbeidet med de siste årene, og viser at politiet har blitt flinkere til å møtes på digitale arenaer etter pandemien.

I gjennomsnitt gikk 81,5 prosent av driftskostnadene i politidistriktene til personellkostnader i 2023, se figur 3.1. Andelen varierte fra 79,5 prosent i Finnmark politidistrikt til 83,9 prosent i Sør-Vest politidistrikt. I de tre nordligste politidistriktene, Finnmark, Troms og Nordland, ligger arbeidsgiveravgiften lavere enn i resten av landet, noe som isolert sett bidrar til å redusere personellkostnadene. Som det fremkommer av figur 3.1 er også disse blant politidistriktene med lavest andel personellkostnader. Forskjellene mellom politidistriktene påvirkes også av flere andre forhold, for eksempel ulike bemanningsnivåer og ulike prioriteringer og behov med hensyn til komponenter som lokaler, materiell og tjenester.⁹

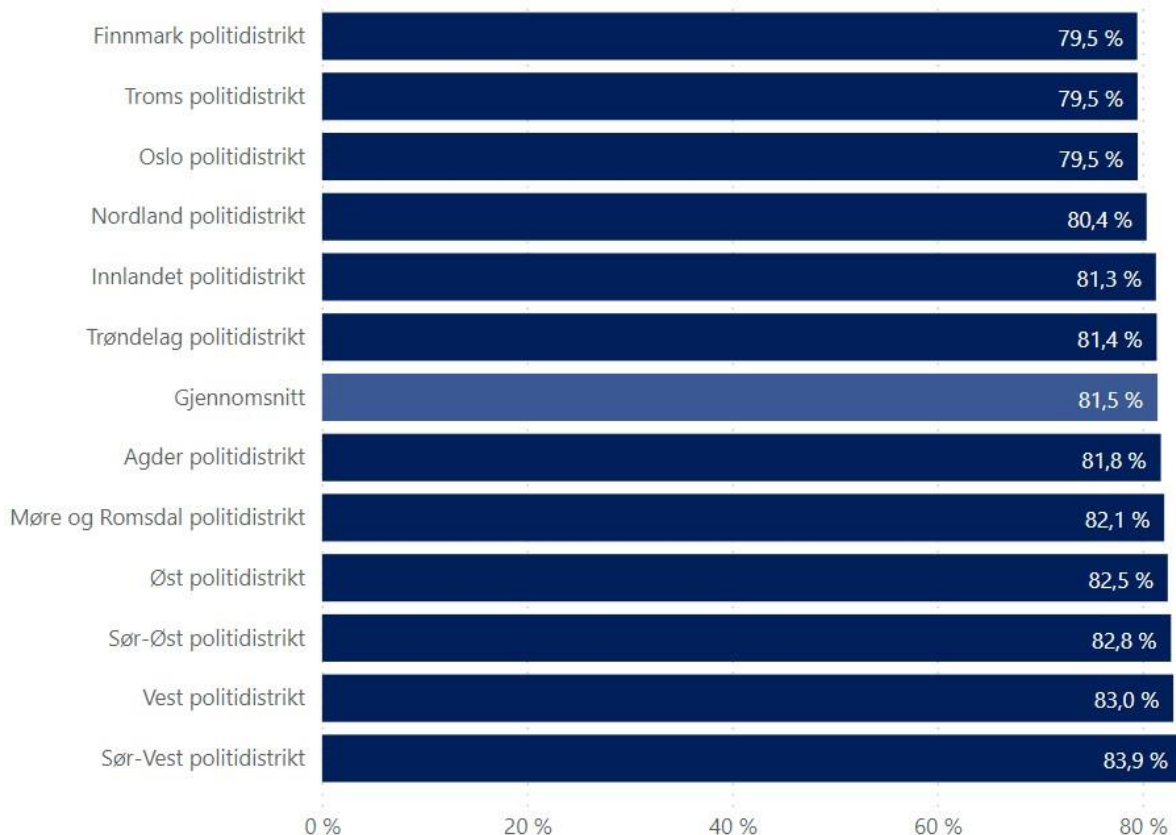
---

⁸ Se vedlegg A for forklaring av hvordan årsverk er beregnet.

⁹ Se vedlegg B, figur B.4, for personellkostnadenes andel av driftskostnadene i særorgan, *andre enheter* og Politidirektoratet i 2023.

Figur 3.1 Personellkostnadenes andel av driftskostnadene i politidistriktene. Prosent. 2023

Kilde: Politidirektoratet

3.2 Lønnsutbetalinger

I 2023 var den samlede lønnsutbetalingen til ansatte i politiet 14,5 mrd. kroner, se tabell 3.1.¹⁰ Samlede lønnsutbetalinger inkluderer grunnlønn, faste tillegg, faste variable tillegg, overtid og annen variabel lønn, lønn til timelønne og pensjonister, samt ferieoppgjør.¹¹ Fra 2022 til 2023 økte de nominelle lønnsutbetalingene med 6,1 prosent. Endring i lønnsutbetalingene skyldes både økning i antall årsverk i politiet og lønnsvekst. Fra 2022 til 2023 økte antall årsverk inkludert foreldrepermisjoner med om lag 79 årsverk, målt som årlig gjennomsnitt, se avsnitt 3.3. Lønnsveksten i politiet i 2023 var på i underkant av 8 prosent for lønnsstørrelsen grunnlønn pluss faste tillegg.¹² ¹³ For overtid, se avsnitt 3.2.1.

¹⁰ Beregningen inkluderer alle regnskapskapitler og poster.

¹¹ Enkelte faste lønnstillegg knyttet til utenlandstjeneste er utelatt. Pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift og refusjoner fra NAV er ikke medregnet.

¹² Lønnsoppgjøret i staten for 2020 var på 0,45 prosent både for medarbeidere på avtalen for LO, YS og UNIO og medarbeidere på avtalen for Akademikerne. I 2021 var lønnsoppgjøret i staten på 2,7 prosent for medarbeidere på avtalen for LO, YS og UNIO og 3,35 prosent for medarbeidere på avtalen for Akademikerne. Videre ble lønnsjusteringene for 2020 gitt med virkningsdato 01.10.2020 for alle. I 2021 var virkningsdatoen 01.05 og 01.07 for hhv. sentralt og lokalt oppgjør for medarbeidere på avtalen for LO, YS og UNIO. For medarbeidere på avtalen for Akademikerne var virkningsdatoen 01.05.2021. Dette medførte at lønnsjusteringene fikk betydelig større økonomisk utslag i 2021 enn i 2020.

¹³ Deler av lønnsutbetalingene for 2018 og 2019 ble forskjøvet til påfølgende år som følge av forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene. Justert for lønnsforskyvningene utgjorde økningen i lønnsutbetalingene anslagsvis 5,9 prosent og 2,8 prosent for årene 2019–2020.

Tabell 3.1 Totale lønnsutbetalinger i politiet. Nominelle tall. 2019–2023^{1) 2)}

År	2019	2020	2021	2022	2023
Total lønnsutbetaling i mrd. kroner	11,6	11,8	12,6	13,6	14,5
Økning i mill. kroner	754	262	814	990	837
Økning i prosent	7,0 %	2,3 %	6,9 %	7,8 %	6,1 %
Endring i antall lønnede årsverk, inkl. foreldrepermisjoner (basert på et årlig gj.snitt)	389	285	686	364	79

¹⁾ Tallene inkluderer lønnsutbetalinger til både fastlønnede, timelønnede og medarbeidere på pensjonistvilkår. Enkelte lønnsarter som i all vesentlighet benyttes for utbetaling til eksterne (eks. tolker, forliksrådsmedlemmer og andre honorarmottakere) er utelatt. Dette gjelder også lønnsarter for sluttvederlag da de som mottar sluttvederlag ikke lenger er ansatt i etaten.

²⁾ Se også fotnote 12 for effekt av forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene.

Kilde: Politidirektoratet

3.2.1 Overtid i politiet

I tabell 3.2 vises ulike nøkkeltall for overtidsbruk i politiet fra 2019 til 2023. Som det fremgår av tabellen, har det vært en betydelig nedgang i antall utbetalte overtidstimer fra 2022 til 2023. Antall overtidstimer i 2023 er omtrent på nivå med antall overtidstimer i 2019. Antall overtidstimer per årsverk er redusert med 4 timer og overtidsutbetalingen per årsverk har økt med om lag 9 prosent i samme periode. En medvirkende årsak til økningen i 2021 og 2022 var at medarbeidere fikk kompensert for arbeid på ukentlig fridag som falt på helligdager i 2020 og 2021 i form av overtidsutbetaling i 2021 og 2022. Dette er kompensasjon for bortfall av fridag og ikke arbeidet tid.

Tabell 3.2 Nøkkeltall for overtidsbruk i politiet. Nominelle tall. 2019–2023^{1) 2) 3)}

År	2019	2020	2021	2022	2023
Totale overtidskostnader i mill. kroner	526	456	555	723	618
Andel overtidskostnader av total lønnsutbetaling	4,5 %	3,9 %	4,4 %	5,3 %	4,3 %
Antall utbetalte overtidstimer i tusen	901	784	940	1 120	901
Overtidsutbetaling pr. årsverk	30 843	26 329	30 895	39 445	33 591
Antall overtidstimer pr. årsverk	53	45	52	61	49

¹⁾ Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 og 2018 er lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt påfølgende år. Lønnstillegget for 2018 ble først utbetalt i 2019. Dette kan gi en liten skjevhet i tallene og tallene for 2019 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for 2020–2023.

²⁾ Tallene i tabellen er basert på utbetalt overtid, ikke opptjent overtid.

³⁾ Tallene inkluderer overtid ved refunderbare oppdrag.

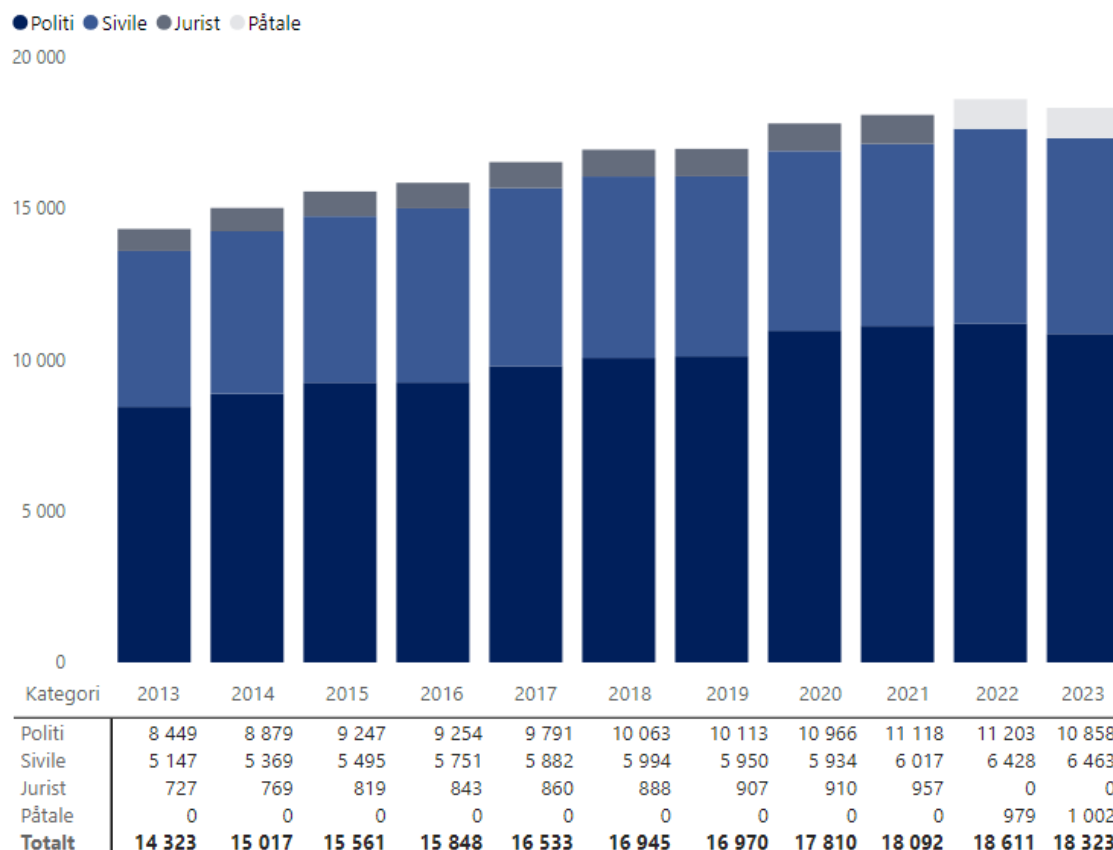
Kilde: Politidirektoratet

3.3 Bemanning¹⁴

Ved utgangen av 2023 var det 18 323 årsverk totalt i politiet, fordelt på politiårsverk (59,3 prosent), sivile årsverk (35,3 prosent) og påtalejurister (5,5 prosent), se figur 3.2. Denne prosentvise fordelingen på de tre stillingskategoriene har vært ganske stabil gjennom perioden. Fra utgangen av 2013 til utgangen av 2023 økte den samlede bemanningen i politiet med 4 000 årsverk (eksklusive årsverk i PST), tilsvarende en økning på 28 prosent. Fordelt på stillingskategorier er økningen i perioden 2013–2023 på 2 409 politiårsverk, 1 316 sivile årsverk og 275 påtalejurister.

¹⁴ Politiets sikkerhetstjeneste (PST) er gjennomgående ekskludert fra oversiktene.

Figur 3.2 Antall årsverk i politiet fordelt på stillingskategorier. Utgangen av året. 2013–2023¹⁾

¹⁾ 01.01.2022 ble det innført en ny definisjon for hvilke stillinger som skulle kategoriseres som påtale (jurist t.o.m 2021). Som følge av dette er det et brudd i tallserien for påtale fra 2022. Endringen medførte at om lag 45 årsverk ble flyttet fra kategorien jurist (påtale) til kategorien sivil.

Kilde: Politidirektoratet

Fra utgangen av 2019 til utgangen av 2023 var det en økning på 745 politiårsverk (7 prosent), se tabell 3.3. Økningen var spesielt markant på starten av perioden, og i stor grad forbundet med å nå målet om 2 politiårsverk per 1 000 innbyggere, noe som ble oppnådd ved utgangen av 2020. Økningen fra 2020 til 2022 er knyttet til «korona-stillinger», styrking av lokal tilstedeværelse i distriktene, samt forsterkningsressurser som følge av krigen i Ukraina. I samme periode (2019–2023) var det en økning i påtalejurister på 95¹⁵ årsverk (10 prosent) og i sivile på 513 årsverk (9 prosent).

Fra utgangen av 2022 til utgangen av 2023 var det en nedgang på 288 årsverk samlet i politiet. Denne nedgangen er forårsaket av en reduksjon i politiårsverk det siste året på 345 årsverk (3 prosent). Samtidig økte sivile stillinger med 35 årsverk (1 prosent) og påtalejurister med 23 årsverk (2 prosent).

¹⁵ 01.01.2022 ble det innført en ny definisjon for hvilke stillinger som skulle kategoriseres som påtale (jurist t.o.m 2021). Som følge av dette er det et brudd i tallserien for påtale fra 2022. Endringen medførte at om lag 45 årsverk ble flyttet fra kategorien jurist (påtale) til kategorien sivil. Dette betyr at økningen isolert sett har vært høyere.

Tabell 3.3 Antall årsverk fordelt på stillings- og enhetskategorier. Utgangen av året. 2019–2023^{1) 2) 3)}

		2019	2020	2021	2022	2023	Endring i prosent 2019-2023	Endring i prosent 2022-2023
Politistillinger	Politidistrikt	9 394	9 906	10 350	10 339	9 964	6 %	-4 %
	Særorgan	645	991	703	804	826	28 %	3 %
	Andre enheter	12	12	11	9	8	-33 %	-11 %
	Politidirektoratet	63	58	54	52	60	-5 %	15 %
	Totalt	10 113	10 966	11 118	11 203	10 858	7 %	-3 %
Jurist-/påtalestillinger	Politidistrikt	822	830	873	921	944	15 %	2 %
	Særorgan	80	75	79	58	58	-27 %	0 %
	Andre enheter	0	0	0	0	0	0 %	0 %
	Politidirektoratet	6	5	5	0	0	-100 %	0 %
	Totalt	907	910	957	979	1 002	10 %	2 %
Sivile stillinger	Politidistrikt	3 702	3 727	3 777	4 019	3 925	6 %	-2 %
	Særorgan	1 101	1 007	1 013	1 118	1 103	0 %	-1 %
	Andre enheter	893	945	993	1 045	1 201	35 %	15 %
	Politidirektoratet	255	254	234	246	234	-8 %	-5 %
	Totalt	5 950	5 934	6 017	6 428	6 463	9 %	1 %
Totalt	Politidistrikt	13 918	14 463	15 000	15 280	14 833	7 %	-3 %
	Særorgan	1 825	2 072	1 795	1 979	1 987	9 %	0 %
	Andre enheter	905	957	1 004	1 054	1 209	34 %	15 %
	Politidirektoratet	324	317	293	298	294	-9 %	-1 %
	Totalt	16 971	17 810	18 092	18 611	18 323	8 %	-2 %

¹⁾ Se vedlegg A for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene i 2020 og 2021. Midlertidige ansatte i forbindelse med krigen i Ukraina er inkludert i tallene i 2022 og 2023.

³⁾ 01.01.2022 ble det innført en ny definisjon for hvilke stillinger som skulle kategoriseres som påtale (jurist t.o.m 2021). Som følge av dette er det et brudd i tallserien for påtale fra 2022. Endringen medførte at om lag 45 årsverk ble flyttet fra kategorien jurist (påtale) til kategorien sivil.

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 3.4 viser antall årsverk fordelt på alle enhetene i politiet fra 2019 til 2023.¹⁶ Oslo politidistrikt er gjennomgående den største enheten målt i antall årsverk, med 3 342 årsverk totalt ved utgangen av 2023. Oslo politidistrikt er det politidistriktet med flest innbyggere. Samtidig har Oslo også et særegent bemanningsbehov ettersom distriktet omfavner hovedstaden og har sentrale nasjonale beredskapsoppgaver som krever ekstra ressurser. De fleste politidistrikt hadde en nedgang i bemanning fra utgangen av 2022 til utgangen av 2023. Finnmark politidistrikt skilte seg ut, med en bemanningsøkning på 7 prosent det siste året. Dette skyldes blant annet at flere av stillingene som det var tildelt midler til i 2022 først startet opp i 2023, kombinert med at politidistriktet erfarte lavere turnover i 2023 enn i tidligere år.

Blant særorganer og andre enheter hadde Politiets fellestjenester og Politiets IT-enhet størst relativ og absolutt bemanningsøkning fra 2022 til 2023, på henholdsvis 20 prosent og 13 prosent. Politiets IT-enhet har også hatt størst vekst over femårsperioden, på 43 prosent. Bemanningsøkningen i Politiets IT-enhet er blant annet knyttet til en vridning fra bruk av eksterne konsulenter og over til ansettelse av flere i faste stillinger de siste årene. Bemanningsøkningen i Politiets fellestjenester er hovedsakelig knyttet til ulike omorganiseringer hvor ansatte er flyttet til Politiets fellestjenester fra andre enheter i politiet, som eksempelvis ved innføringen av felles nasjonal lønnstjeneste, renhold, drift og kantine ved Politihøgskolen, samt felles arkivtjeneste for Politidirektoratet og Politiets fellestjenester.

¹⁶ For bemanningstall fordelt på politi-, påtale- og sivile stillinger, se www.politiet.no.

Tabell 3.4 Antall årsverk i politiet fordelt på enheter. Utgangen av året. 2019–2023^{1) 2) 3)}

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2019-2023	Endring 2022-2023
Oslo politidistrikt ²⁾	3 193	3 376	3 367	3 452	3 342	5 %	-3 %
Øst politidistrikt	1 878	1 945	2 115	2 128	1 990	6 %	-6 %
Innlandet politidistrikt	887	898	979	968	924	4 %	-5 %
Sør-Øst politidistrikt	1 568	1 574	1 653	1 677	1 660	6 %	-1 %
Agder politidistrikt	704	726	743	786	773	10 %	-2 %
Sør-Vest politidistrikt	1 210	1 231	1 244	1 270	1 215	0 %	-4 %
Vest politidistrikt	1 322	1 376	1 374	1 423	1 386	5 %	-3 %
Møre og Romsdal politidistrikt	567	613	622	638	639	13 %	0 %
Trøndelag politidistrikt	1 032	1 094	1 144	1 156	1 097	6 %	-5 %
Nordland politidistrikt	649	683	737	742	728	12 %	-2 %
Troms politidistrikt	489	498	528	552	555	13 %	1 %
Finmark politidistrikt	418	449	494	488	523	25 %	7 %
Sum politidistrikt	13 918	14 463	15 000	15 280	14 833	7 %	-3 %
Grensekommisariatet	5	5	3	4	4	-20 %	0 %
Nasjonalt ID-senter	43	35	39	41	41	-4 %	1 %
KRIPOS	588	625	653	720	701	19 %	-3 %
Politihøgskolen	423	368	362	373	360	-15 %	-4 %
Økokrim	164	173	177	187	182	11 %	-2 %
Utrykningspolitiet	64	391	63	68	73	14 %	7 %
Politiets fellestjenester	342	360	357	359	430	25 %	20 %
Politiets IT-enhet	515	558	605	650	734	43 %	13 %
Politiets utlendingsenhet	586	515	540	631	671	15 %	6 %
Politidirektoratet	324	317	293	298	294	-9 %	-1 %
Sum særorgan og andre enheter	3 054	3 347	3 093	3 332	3 490	14 %	5 %
Totalt	16 971	17 810	18 092	18 611	18 323	8 %	-2 %

¹⁾ Se vedlegg A for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Den kongelige politieskorte (DKP) ble overført fra Oslo politidistrikt til PST fra 01.01.2022. Dette utgjorde i overkant av 70 årsverk.

³⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene i 2020 og 2021. Midlertidige ansatte i forbindelse med krigen i Ukraina er inkludert i tallene i 2022 og 2023.

Kilde: Politidirektoratet

3.4 Dekningsgrad

Dekningsgrad defineres som forholdet mellom antall politiårsverk og antall innbyggere. I tabell 3.5 vises dekningsgraden i politiet (med og uten PST) for perioden 2019–2023. Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye politistillinger. I 2020 oppnådde politiet en politidekning på 2 polititjenestepersoner per 1 000 innbyggere.¹⁷ Fra utgangen av 2020 til utgangen av 2022 økte dekningsgraden videre til 2,11, for deretter å reduseres til 2,02 ved utgangen av 2023, se figur 3.3. Reduksjonen i dekningsgraden det siste året skyldes både en nedgang i antall politistillinger og høy befolkningsvekst. Både i 2022 og i 2023 har befolkningsveksten i Norge vært høyere enn normalt, hovedsakelig som følge av innvandring fra Ukraina. Det har vært befolkningsvekst i samtlige politidistrikt fra 2022 til 2023.

¹⁷ I Politidirektoratet (2008), *Politiet mot 2020. Bemannings- og kompetansebehov i politiet*, ble det fremmet en anbefaling om et slikt nasjonalt nivå på dekningsgraden.

Tabell 3.5 Antall politiårsverk per 1 000 innbyggere. Utgangen av året. 2019–2023^{1) 2)}

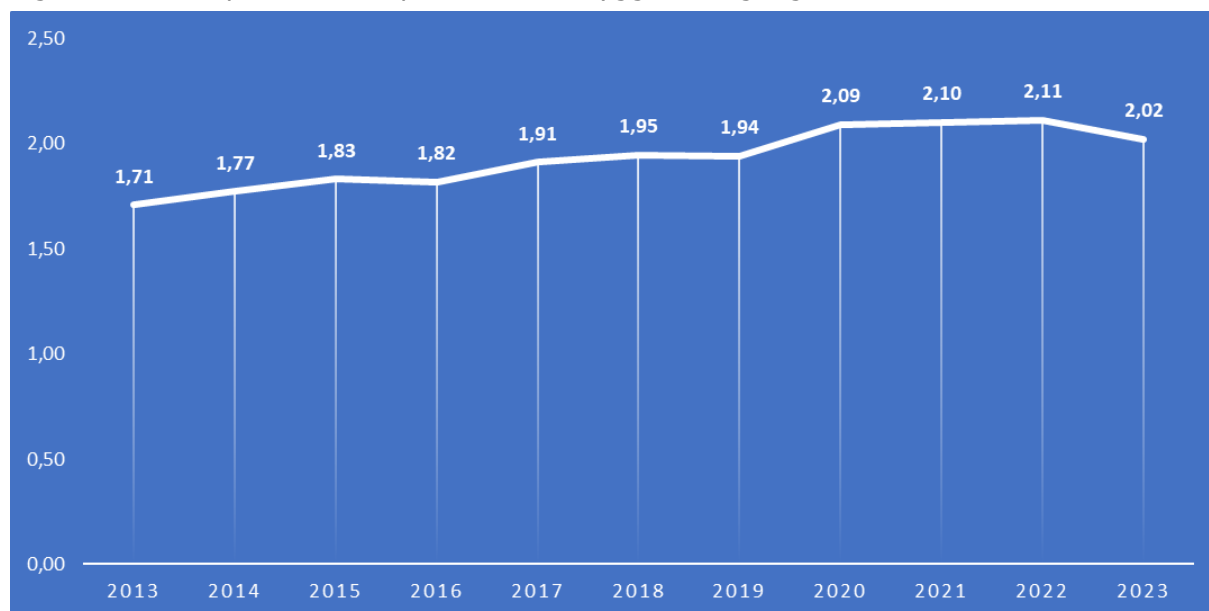
	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2019–2023	Endring 2022–2023
Oslo politidistrikt	2,46	2,54	2,51	2,53	2,38	-0,08	-0,15
Øst politidistrikt	1,59	1,65	1,84	1,75	1,57	-0,02	-0,18
Innlandet politidistrikt	1,56	1,62	1,82	1,71	1,60	0,05	-0,11
Sør-Øst politidistrikt	1,50	1,59	1,68	1,65	1,60	0,10	-0,05
Agder politidistrikt	1,63	1,68	1,72	1,75	1,72	0,08	-0,04
Sør-Vest politidistrikt	1,55	1,61	1,60	1,56	1,50	-0,04	-0,05
Vest politidistrikt	1,52	1,58	1,57	1,59	1,54	0,02	-0,04
Møre og Romsdal politidistrikt	1,53	1,64	1,65	1,68	1,67	0,14	-0,01
Trøndelag politidistrikt	1,52	1,63	1,70	1,68	1,57	0,05	-0,11
Nordland politidistrikt	1,84	1,99	2,17	2,11	2,07	0,22	-0,04
Troms politidistrikt	1,97	2,01	2,10	2,22	2,15	0,19	-0,06
Finnmark politidistrikt	3,41	3,82	4,37	4,13	4,34	0,92	0,21
Totalt politidistrikt	1,75	1,84	1,91	1,88	1,80	0,05	-0,09
Totalt inkl. særorgan	1,88	2,03	2,05	2,04	1,96	0,07	-0,08
Totalt inkl. PST	1,94	2,09	2,10	2,11	2,02	0,08	-0,09

¹⁾ Se vedlegg A for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene i 2020 og 2021. Midlertidige ansatte i forbindelse med krigen i Ukraina er inkludert i tallene i 2022 og 2023.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 3.3 Antall politiårsverk per 1 000 innbyggere. Utgangen av året. 2013–2023¹⁾

¹⁾ Tallene er inklusive politiårsverk i PST.

Kilde: Politidirektoratet

3.5 Geografiske og funksjonelle driftsenheter

Organisasjonsmodellen i politidistriktene består av geografiske og funksjonelle driftsenheter og staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon. Denne organiseringen skal sikre en enhetlig og standardisert organisering i politidistriktene. De geografiske driftsenhetene (GDE) har ansvar for politioppgavene innenfor et geografisk område i politidistriktet. De utgjør politidistriktets tyngdepunkt med hensyn til tjenesteproduksjon og ressurser, og skal som hovedregel inneha kompetanse, kapasitet og verktøy til å utøve dette ansvaret.^{18 19}

De funksjonelle driftsenhetene (FDE) ivaretar fellesoppgaver for hele politidistriktet og støtter polititjenesten i de geografiske driftsenhetene med rådgivning, kapasitetsforsterkning og spesialistkompetanse. De skal håndtere bestemte oppgaver, sakstyper eller fagområder som uttrykkelig legges til funksjonelle driftsenheter, samt bidra til å utvikle beslutningsgrunnlag, strategier og planer innenfor sine ansvarsområder på politidistriktets nivå. I tillegg skal de håndtere oppgaver og sakstyper som det ellers ikke er hensiktsmessig å løse ved geografiske driftsenheter.

I figur 3.4 vises politiårsverk i politidistriktene fordelt på de tre ulike kategoriene. Som det fremgår av figuren har det vært en økning i antall politiårsverk både i GDE og FDE, på henholdsvis 355 og 226 årsverk, i perioden 2019–2023. Andelen politiårsverk i GDE har variert mellom 58,3 prosent og 59,3 prosent i perioden og var på 58,5 prosent ved utgangen av 2023. Samtidig lå andelen politiårsverk i FDE-ene og stabene på henholdsvis 40,4 prosent og 1 prosent ved utgangen av 2023. Fra 2019 til 2021 var det en betydelig bemanningsøkning både i GDE-ene og FDE-ene. Fra 2021 til 2022 var det små endringer, mens det fra 2022 til 2023 var en betydelig nedgang i årsverk både i GDE-ene og FDE-ene. Antall årsverk i stabene har vært relativt stabil i perioden, men har i likhet med GDE-ene og FDE-ene hatt en noe større prosentmessig nedgang fra 2022 til 2023.

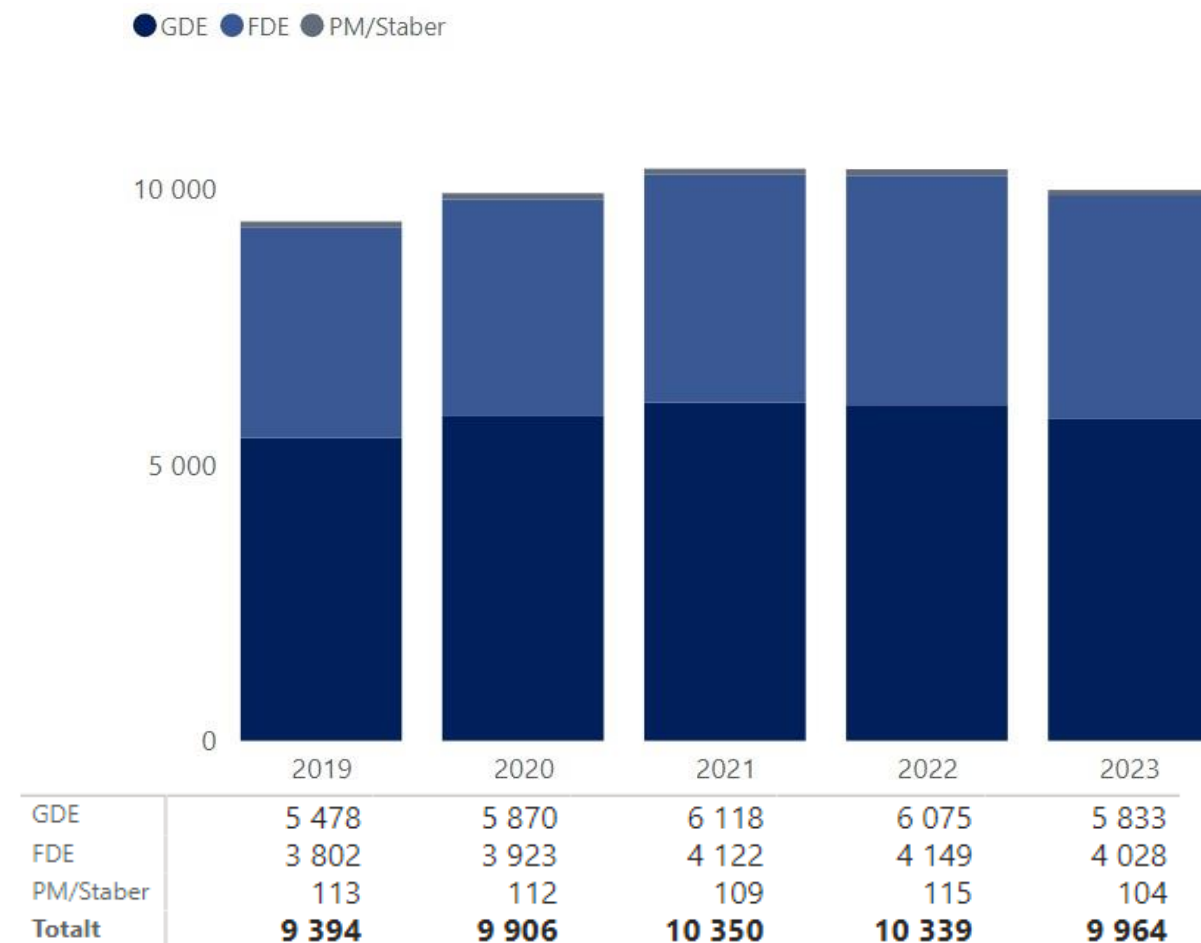
---

¹⁸ Politidirektoratet (2017): *Rammer og retningslinjer for etablering av nye politidistrikter*, pkt. 2.2.1 Hovedprinsipper for organisasjonsmodellen.

¹⁹ Unntak: oppgaver som skal organiseres funksjonelt:

- Operativ ledelse/operasjonssentral driftes av Felles enhet for operativ tjeneste.
- Påtalefunksjon utøves av Felles enhet for påtale.
- Utlendings-, grense- og forvaltningsoppgavene organiseres i Felles enhet for utlending og forvaltning eller Felles enhet for utlending, forvaltning og sivil rettspleie.
- Etterretning, forebygging og etterforskning organiseres i Felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning.

Figur 3.4 Politiårsverk i politidistrikt fordelt på FDE, GDE og staber i perioden. Utgangen av året. 2019–2023

Kilde: Politidirektoratet

I tabell 3.6 vises politiårsverk fordelt på kategoriene per politidistrikt. Andelen politiårsverk knyttet til geografiske driftsenheter varierte fra i underkant av 48 prosent i Oslo politidistrikt til nærmere 70 prosent i Innlandet politidistrikt ved utgangen av 2023. En forklaring på variasjonene i fordelingen er blant annet ulike valg i forbindelse med plassering av funksjoner, henholdsvis funksjonelt eller geografisk. Funksjoner som for eksempel kriminalteknikere, hundeførere, innsatsledere og tjenestekontor kan i noen politidistrikt være plassert i en funksjonell enhet, mens de i andre politidistrikt er plassert geografisk. Oslo politidistrikt er tillagt ansvaret for nasjonale oppgaver som er organisert i funksjonelle enheter, slik som for eksempel nasjonale bistandsressurser. Det kan blant annet forklare hvorfor dette politidistriktet har en noe lavere andel politiårsverk knyttet til geografiske driftsenheter.

Politidistriktene har også organisert seg noe ulikt når det gjelder plassering av funksjoner i stabene. I tillegg kan det variere om det benyttes politistillinger eller sivile stillinger i de ulike funksjonene. Disse forholdene medfører at størrelsen på stabene i tabell 3.6 ikke er direkte sammenlignbare mellom politidistriktene.

Tabell 3.6 Politiaårsverk fordelt på FDE, GDE og staber. Utgangen av året. 2019–2023

Distrikt	Politimester og staber					Funksjonelle enheter					Geografiske enheter				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Oslo	13	13	13	13	13	1 209	1 208	1 289	1 260	1 167	954	1 118	1 023	1 096	1 076
Øst	15	15	16	17	14	484	510	521	521	503	682	719	871	827	731
Innlandet	7	7	8	8	8	177	181	185	186	179	409	429	500	463	431
Sør-Øst	10	10	9	12	10	406	417	456	445	449	662	669	702	705	680
Agder	7	7	7	7	6	168	173	184	188	181	323	336	340	356	359
Sør-Vest	8	8	6	7	5	362	359	380	376	373	443	482	463	456	443
Vest	12	12	11	11	10	324	336	342	368	362	570	592	586	577	565
Møre og Romsdal	12	12	10	12	8	133	155	149	167	162	262	272	280	271	281
Trøndelag	12	12	13	13	13	215	228	239	241	226	485	527	555	552	519
Nordland	9	9	8	5	6	112	130	129	137	155	325	340	382	366	341
Troms	4	4	5	6	6	102	110	118	130	137	220	220	226	235	221
Finnmark	4	4	3	4	4	109	116	130	131	135	145	164	191	171	187
Totalt	113	113	109	115	104	3 802	3 923	4 122	4 149	4 028	5 478	5 870	6 118	6 075	5 833

Kilde: Politidirektoratet

3.6 Bemanning på ulike tjenesteområder i politiet

Alle ansatte i politiet registreres med funksjoner som beskriver hvilke hovedoppgaver de jobber med til daglig. Funksjonene er tilknyttet ulike tjenesteområder. Tjenesteområdene er fordelt på de fire overordnede tjenstekategoriene; publikumsrettede tjenester, tverrgående politirelaterte tjenester, tverrgående politirelaterte støttetjenester og administrative støttetjenester.

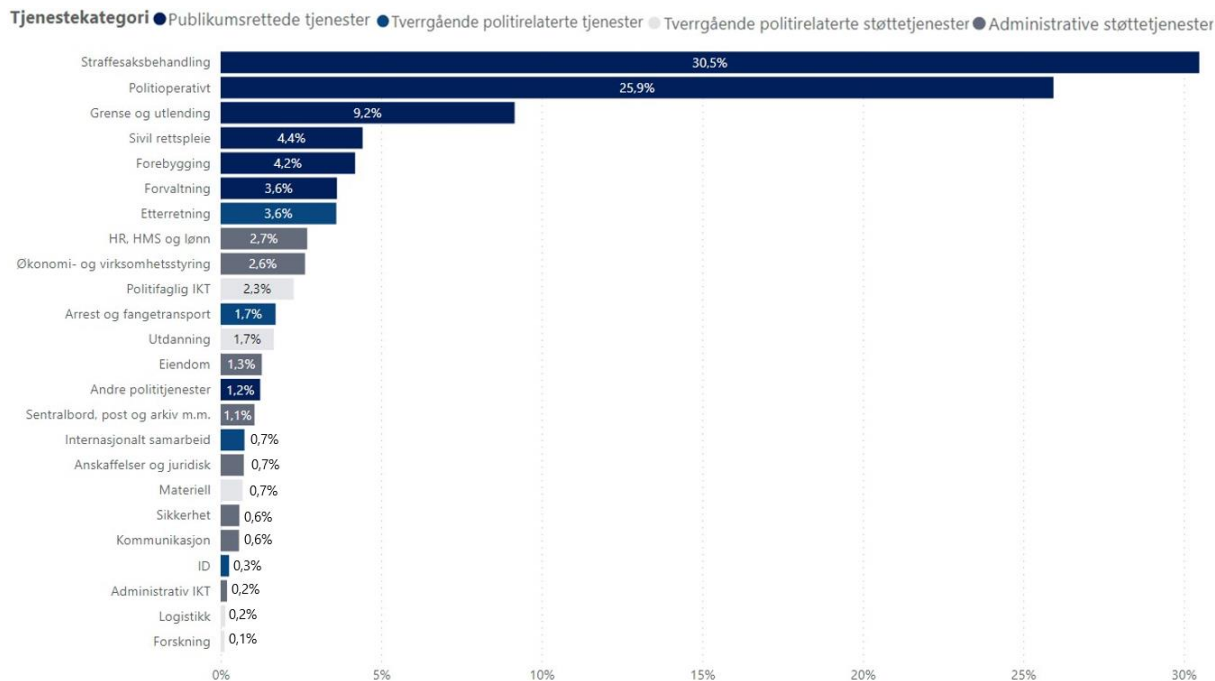
Figur 3.5 viser fordelingen av årsverkene i politiet på de ulike tjenesteområdene i 2023 og satt opp med samme inndeling som økonomimodellen i politiet.²⁰ Publikumsrettede tjenester var tjenstekategorien med størst andel av årsverkene. Om lag 80 prosent av årsverkene i politiet har arbeidsoppgaver tilknyttet tjenester som er rettet mot publikum. Straffesaksbehandling og politioperativt er de to største tjenesteområdene innenfor publikumsrettede tjenester med en årsverksandel på henholdsvis 31 prosent (5 600 årsverk) og 26 prosent (4 800 årsverk) av totale årsverk i politiet.²¹ Disse to tjenesteområdene utgjorde alene over halvparten av årsverkene i politiet.

Administrative tjenester er den nest største kategorien med 10 prosent av årsverkene i politiet. HR, HMS og lønn og virksomhetsstyring er tjenesteområdene med flest årsverk innenfor denne kategorien med henholdsvis 2,7 og 2,6 prosent av årsverkene i politiet.

²⁰ Økonomimodellen er en struktur for å fange opp økonomisk informasjon som gjenspeiler aktiviteter og innsatsfaktorer i virksomheten. Økonomimodellen gir blant annet informasjon om hvor mye ressurser politiet bruker på tjenestene rettet mot publikum.

²¹ Det er noe usikkerhet knyttet til om kodeverket for funksjoner benyttes likt i alle enhetene.

Figur 3.5 Andel årsverk fordelt på tjenestekategorier og tjenesteområder. Utgangen av året. Hele politiet^{1) 2) 3) 4)}

¹⁾ Andelen er beregnet av totalt antall årsverk i politiet.

²⁾ Tjenesteområdet HR, HMS og lønn inkluderer også tjenestekontorfunksjonen, samt praksisansvarlige for politistudentene og oppgaver knyttet til kompetanseutvikling.

³⁾ Medarbeidere med arbeidsoppgaver tilknyttet IT er kategorisert i de tjenesteområdene de jobber mot. Store deler av fellestjenestene som lokal IT og brukerstøtte, er kategorisert i tverrgående politirelaterte støttetjenester.

⁴⁾ Tjenesteområdet kommunikasjon inkluderer både kommunikasjonsmedarbeidere og medarbeidere som jobber med utvikling og forvaltning av IT-systemer innenfor kommunikasjonstjenester.

Kilde: Politidirektoratet

I tabell 3.7 vises endringen i antall årsverk per tjenesteområde fra utgangen av 2022 til utgangen av 2023. Som det fremgår av tallene, er det de to største tjenesteområdene som har hatt størst reduksjon i antall årsverk i perioden, henholdsvis straffesaksbehandling og politioperativt. Reduksjonen på straffesaksområdet skyldes blant annet strammere budsjetter og avvikling av flere midlertidige stillinger som ble ansatt for å øke aktivitetsnivået i 2022, i tråd med føringene om å bruke opp det overførte mindreforbruket.

Det har vært en økning i antall årsverk tilknyttet etterretningsområdet. Dette har sammenheng med økt satsning på etterretning i politiet som følge av den sikkerhetspolitiske situasjonen Norge står overfor. IT-områdene er også styrket med flere årsverk som blant annet har sammenheng med at Politiets IT-enhet har oppbemannet med egne ansatte for å redusere antall eksterne konsulenter.

Tabell 3.7 Antall årsverk per tjenesteområde. Utgangen av året. 2022–2023^{1) 2) 3) 4) 5)}

Tjenestekategori	Tjenesteområde	2022		2023		Endring 2022-2023	Endring i prosent 2022-2023
		Årsverk	Andel	Årsverk	Andel		
Publikumsrettede tjenester	Forebygging	821	4,4 %	767	4,2 %	-54	-7 %
	Straffesaksbehandling	5 710	30,7 %	5 585	30,5 %	-126	-2 %
	Politiooperativt	4 898	26,3 %	4 753	25,9 %	-145	-3 %
	Grense og utlending	1 672	9,0 %	1 678	9,2 %	5	0 %
	Forvaltning	711	3,8 %	664	3,6 %	-47	-7 %
	Sivil rettspleie	826	4,4 %	810	4,4 %	-16	-2 %
	Andre polititjenester	225	1,2 %	226	1,2 %	1	0 %
Tverrgående politirelaterte tjenester	Etterretning	635	3,4 %	660	3,6 %	25	4 %
	ID	44	0,2 %	49	0,3 %	4	10 %
	Internasjonalt samarbeid	132	0,7 %	136	0,7 %	4	3 %
	Arrest og fangetransport	319	1,7 %	314	1,7 %	-6	-2 %
Tverrgående politirelaterte støttetjenester	Politifaglig IKT	384	2,1 %	417	2,3 %	33	9 %
	Materiell	119	0,6 %	125	0,7 %	6	5 %
	Logistikk	28	0,2 %	27	0,1 %	-2	-6 %
	Utdanning	301	1,6 %	304	1,7 %	2	1 %
	Forskning	23	0,1 %	23	0,1 %	0	1 %
Administrative støttetjenester	Administrativ IKT	27	0,1 %	37	0,2 %	9	35 %
	Eiendom	245	1,3 %	235	1,3 %	-10	-4 %
	Sikkerhet	94	0,5 %	107	0,6 %	13	14 %
	Økonomi- og virksomhetsstyring	484	2,6 %	483	2,6 %	-1	0 %
	HR, HMS og lønn	483	2,6 %	494	2,7 %	11	2 %
	Anskaffelser og juridisk	125	0,7 %	132	0,7 %	7	6 %
	Kommunikasjon	97	0,5 %	105	0,6 %	8	8 %
	Sentralbord, post og arkiv m.m.	200	1,1 %	193	1,1 %	-7	-4 %
Totalsum		18 606		18 323		-283	-2 %

¹⁾ Arbeidet med å kategorisere medarbeidere med ulike funksjoner er under utvikling, og det er fortsatt noe usikkerhet tilknyttet tallene. Tallene må brukes med forsiktighet.

²⁾ Totalsummen i 2022 avviker noe fra den øvrige bemanningsstatistikken i rapporten som følge av at dataene er hentet ut på et senere tidspunkt og det er gjennomført korrigeringer i ettertid.

³⁾ Tallene for forebygging er basert på estimerte årsverk for ledere og medarbeidere innenfor fagområdet forebygging, herunder funksjoner knyttet til politiråd og politikontakt, andre koordinatorroller innenfor forebyggingsfeltet, politi på nett/nettpatroljer eller fagpersoner som driver fagforvaltning og utvikling. Forebygging er politiets hovedstrategi. Alle fagområder har et ansvar for å bidra til forebygging. Det vil derfor benyttes betydelige ressurser til forebygging også innenfor øvrige fagområder.

⁴⁾ Medarbeidere med arbeidsoppgaver tilknyttet IT er kategorisert i de tjenesteområdene de jobber mot. Store deler av fellestjenestene som lokal IT og brukerstøtte, er kategorisert i tverrgående politirelaterte støttetjenester.

⁵⁾ Tjenesteområdet kommunikasjon inkluderer både kommunikasjonsmedarbeidere og medarbeidere som jobber med utvikling og forvaltning av IT-systemer innenfor kommunikasjonstjenester.

Kilde: Politidirektoratet

3.7 Årsverkskostnader

I dette delkapitlet fremgår anslag på årsverkskostnader for politi-, påtale- og sivile stillinger i politidistriktene. For politistillinger er det beregnet årsverksats for stillingskodene politibetjent 1 og politioverbetjent. For sivile stillinger er det beregnet satser for stillingskodene rådgiver og seniorrådgiver. For påtalestillinger er det beregnet satser for stillingskodene politifullmektig og politiadvokat 2. Hensikten bak inndelingen er å gjøre et skille mellom årsverkskostnader til stillinger med lav og høy ansiennitet. Anslag på årsverkskostnader i etaten er blant annet nyttig når det tildeles bevilgninger for å øke bemanningen i politiet.

Årsvervskostnader kan teoretisk sett dekomponeres som en sum av stillingsrelaterte kostnader, andre driftskostnader (direkte og indirekte) og kapitalkostnader/ investeringer.²²

Årsverkssatsene er inndelt i stillingsrelaterte kostnader og lønnskostnader. For beregning av stillingsrelaterte kostnader tas det utgangspunkt i politidistriktenes regnskapstall.²³ Det beregnes gjennomsnittskostnader for de ulike kostnadskomponentene ved å dele på antall årsverk (årlig gjennomsnitt). Driftskostnader og bemanning er størrelser som kan variere en del fra år til år, eksempelvis i forbindelse med ekstraordinære hendelser. For at årsverkssatsene skal være mer robuste mot slike svingninger fra år til år, er anslagene på stillingsrelaterte kostnadskomponenter basert på et prisjustert gjennomsnitt for de tre siste årene (2021–2023). Nedenfor følger en oversikt over kostnadskomponentene²⁴ som er benyttet i utregning av årsverkssatsene:

- Materiellkostnader omfatter kostnader til IKT-materiell,²⁵ transport,²⁶ utstyr,²⁷ kontor, inventar og diverse annet materiell.
- Møte- og kurskostnader inkluderer møtekostnader, arrangørkostnader, deltakeravgift på kurs/seminar og utdanningskostnader til etter- og videreutdanning.
- Reisekostnader inkluderer kostnader til hotell, flybilletter og andre reisekostnader.
- EBA-kostnader omfatter kostnader til husleie, drift, vedlikehold, energi og diverse andre EBA-kostnader.
- Tjenestekostnader omfatter kostnader til lege-, tolke- og etterforskningstjenester, IKT-tjenester, administrative konsulenttjenester og øvrige tjenester.²⁸ Kostnader til lege-, tolke- og etterforskningstjenester inkluderes kun i årsverkssatsen til politistillinger.
- Andre personalkostnader omfatter kostnader som gruppelivsforsikring, yrkesskade-premie, velferdstiltak, hundegodtgjørelse og andre personalkostnader som ikke omfattes av kostnadskomponentene lønn, møte, kurs eller reise.²⁹
- Bemanningsvekst vil kunne gi økte kostnader i form av økt behov for administrasjon og andre fellestjenester for etaten. Dette gjelder blant annet støttetjenester som leveres fra Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IT-enhet. Som anslag på kostnad til støttetjenester per årsverk deles driftsutgiftene i Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IT-enhet på totalt antall årsverk i politiet. Det legges til grunn at alle stillingskategoriene bidrar til disse kostnadene.
- Anslaget på lønn er basert på utbetalt lønn per november 2023. Det beregnes en gjennomsnittslønn for de ulike stillingskodene som inkluderer faste og variable tillegg, overtid og feriepenger.

---

²² Det er vanlig å skille mellom grensekostnad og gjennomsnittskostnad. Grensekostnaden defineres gjerne som kostnaden ved å ansette ett årsverk mer. I tillegg kan det skilles mellom kortsiktige og langsiktige grensekostnader. Kortsiktige grensekostnader inkluderer driftskostnader, mens langsiktige grensekostnader i tillegg inkluderer kapitalkostnader/investeringer knyttet til ny kapasitet. Innenfor velferdsøkonomien sier teorien at offentlige tjenester bør prises i henhold til langsiktige grensekostnader, dvs. kostnadene ved å fremskaffe ny kapasitet pluss driftskostnader for å realisere en effektiv ressursallokering, se for eksempel Theisen og Johnsen (1992). Som indikator på langsiktig grensekostnad anvendes gjennomsnittskostnad der vi også tar med kapitalkostnader/investeringer.

²³ Beregningene tar utgangspunkt i kap. 440, post 01 i regnskapet.

²⁴ Komponentene inkluderer både kostnader til drift og anskaffelse (investering).

²⁵ Kostnader til samband og nødnett er kun inkludert i sats for politistillinger.

²⁶ For påtalejurister består transportkostnader av en andel av kostnadene til administrative biler.

²⁷ For påtalejurister består utstyrs-kostnader av en andel av uniformskostnadene.

²⁸ Enkelte kostnader i kategorien øvrige tjenester, som kennel- og veterinærkostnader, er kun inkludert i sats for politistillinger.

²⁹ Kostnader til hundegodtgjørelse og utenlandstillegg er kun inkludert i sats for politistillinger.

- Pensjonskostnader er anslått til 16,4 prosent av grunnlønn pluss faste og variable tillegg for alle stillingskategorier.³⁰
- Differensiert arbeidsgiveravgift i Norge gjør at satsen vil variere fra politidistrikt til politidistrikt. Det er derfor lagt til grunn en gjennomsnittlig sats for politidistriktene sett under ett på 13,1 prosent.

Gjennomsnittlig årsvervskostnad for en politibetjent 1 anslås til 1 261 900 kroner og gjennomsnittlig årsvervskostnad til en politioverbetjent anslås til 1 600 100 kroner i 2023, se tabell 3.8. Det understrekes at dette er en illustrasjon for årsvervskostnaden til de ulike stillingskodene. For flere av komponentene er det krevende å basere seg på gjennomsnittskostnader ved beregning av årsvervskostnader. For EBA-utgiftene er det betydelige forskjeller mellom politidistriktene for hvor store husleieutgifter per årsverk man har. Dette skyldes blant annet at behovet for antall lokasjoner og prisen per kvadratmeter varierer.

Tabell 3.8 Anslag på årsvervskostnad for utvalgte stillingskoder i politidistriktene. 2023¹⁾

	Politistillinger		Påtalestillinger		Sivile stillinger	
	Politibetjent 1	Politioverbetjent	Politifullmektig	Politiadvokat 2	Rådgiver	Seniorrådgiver
Materiell						
- IKT	31 600	31 600	14 600	14 600	14 600	14 600
- Transportmidler	46 800	46 800	12 300	12 300	-	-
- Utstyr	15 800	15 800	4 200	4 200	-	-
- Kontor	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800
- Inventar	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900
- Diverse materiell	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300
Tjenester	32 600	32 600	2 600	2 600	2 600	2 600
Eiendom, bygg og anlegg (EBA)	106 300	106 300	106 300	106 300	106 300	106 300
Møte og kurs	3 600	3 600	5 700	5 700	3 600	3 600
Reiser	5 600	5 600	11 900	11 900	5 600	5 600
Andre personalkostnader	8 900	8 900	6 800	6 800	6 800	6 800
Fellestjenester	182 200	182 200	182 200	182 200	182 200	182 200
Stillingsrelaterte kostnader	444 400	444 400	357 600	357 600	332 700	332 700
Lønn	629 400	881 800	721 000	999 900	644 600	835 200
Pensjonskostnader	93 400	134 200	113 000	151 600	102 700	131 800
Arbeidsgiveravgift	94 700	139 700	109 300	163 300	97 900	130 900
Årsvervskostnad	1 261 900	1 600 100	1 300 900	1 672 400	1 177 900	1 430 600

¹⁾ Det er foreløpig sett bort fra utgifter til transportmidler for sivile stillinger.

Kilde: Politidirektoratet

³⁰ I tabellen opereres det foreløpig med et likt gjennomsnittstall for pensjonssatsen for de ulike stillingskategoriene. Politidirektoratet skal utrede nærmere nivået på pensjonssatsen, samt vurdere om det er hensiktsmessig å ha ulike pensjonssatser for de ulike stillingskategoriene.

4 Andre driftskostnader

I dette kapittelet gjennomgås politiets driftskostnader tilknyttet kostnadspostene eiendom, bygg og anlegg (EBA), materiell og tjenester. I 2023 utgjorde kostnadspostene EBA, materiell og tjenester samlet sett om lag 25 prosent av de totale driftskostnadene i politiet. Kostnadspostene EBA, materiell og tjenester er bygget opp av følgende undergrupper:

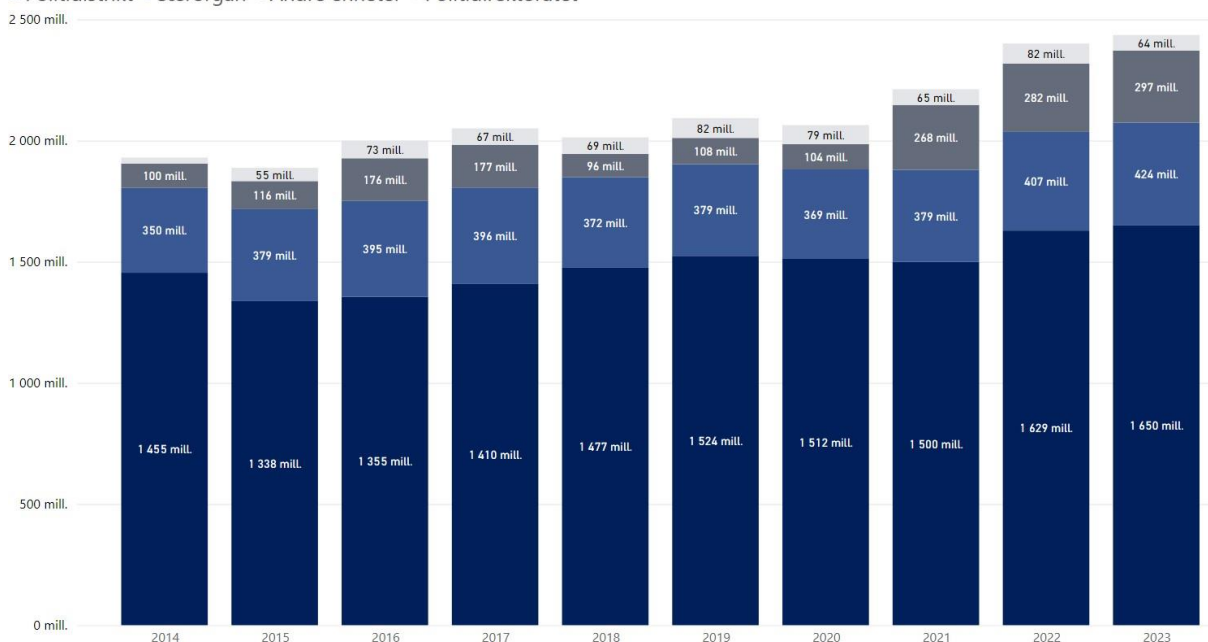
Kostnadspost	Undergrupper
EBA	Husleie, drift, energi, vedlikehold og diverse
Materiell	IKT, transport, politiutstyr, kontor, inventar, annonser og profilering, kjøp av varer for videresalg og diverse
Tjenester	IKT-tjenester, tolketjenester, legetjenester, andre tjenester, administrative konsulenttjenester, etterforskningstjenester, juridiske tjenester, økonomi-tjenester, utdanningstjenester, andre fremmede tjenester og diverse

4.1 Eiendom, bygg og anlegg (EBA)

Utviklingen i EBA-kostnader i politiet fra 2014 til 2023 vises i figur 4.1. EBA-kostnadene har totalt økt med 26 prosent i perioden, målt i faste priser. EBA-kostnadene i politidistrikt og særorgan har økt med henholdsvis 13 og 21 prosent i samme periode. Bemanningsveksten i politiet er en medvirkende årsak til økningen i EBA-kostnadene i perioden fra 2014–2023 fordi flere årsverk krever mer kontorareal. I tillegg har politiet hatt mange gunstige leieavtaler som de senere årene er byttet ut med dyrere avtaler. Dette har medført at leieprisene i politiet har steget mer enn den generelle prisveksten i samfunnet.

Figur 4.1 EBA-kostnader i politiet. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2014–2023¹⁾

● Politidistrikt ● Særorgan ● Andre enheter ● Politidirektoratet

¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2021. Fra og med 2021 er tallgrunnlaget basert på Statens regnskapsstandarder (SRS). For årene før benyttes kontantprinsippet.

Kilde: Politidirektoratet

De siste tre årene er EBA-kostnadene i *andre enheter* på et vesentlig høyere nivå sammenlignet med tidligere år. Dette har sammenheng med at avskrivninger knyttet til lokasjoner eid av justissektoren inkluderes fra og med 2021 som følge av overgang til SRS-regnskap. EBA-kostnadene i 2023 var omtrent på nivå med kostnadsnivået året før. Fra 2021 opplevde etaten en økning som i stor grad skyldtes økte energikostnader, dette utgjorde alene om lag 100 mill. kroner av økningen i 2022. Energifkostnadene har vært på om lag samme nivå de siste to årene.

I 2023 utgjorde EBA-kostnadene om lag 2,4 mrd. kroner, hvorav husleie var den største andelen med 69 prosent av de totale EBA-kostnadene, se tabell 4.1.^{31 32}

Tabell 4.1 EBA-kostnader i politidistrikt, særorgan, andre enheter og Politidirektoratet. Tall i mill. kroner. 2023¹⁾

EBA	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Politidirektoratet	Totalsum	Prosent av totale kostnader
Husleie	1 237 mill.	316 mill.	71 mill.	47 mill.	1 670 mill.	69%
Diverse	63 mill.	11 mill.	139 mill.	15 mill.	228 mill.	9%
Energi	151 mill.	40 mill.	25 mill.	0 mill.	216 mill.	9%
Drift	109 mill.	46 mill.	16 mill.	1 mill.	172 mill.	7%
Vedlikehold	90 mill.	12 mill.	46 mill.	2 mill.	150 mill.	6%
Totalt	1 650 mill.	424 mill.	297 mill.	64 mill.	2 436 mill.	100%

¹⁾ Felleskostnader er inkludert i husleie.

Kilde: Politidirektoratet

4.1.1 Husleie i politidistriktene

Politiet er avhengig av lokaler fordelt over hele landet for å kunne operere effektivt og ha et stasjonært og stabilt møtepunkt med befolkningen. Politiet har en omfattende eiendomsportefølje med om lag 350 lokasjoner, herunder 232 tjenestesteder. Som det fremgår av tabell 4.2 har det vært en økning i husleiekostnadene i politidistriktene på 5,1 prosent det siste året, målt i faste priser.³³ Økningen skyldes blant annet økt antall lokasjoner og nye husleiekontrakter med prisstigning utover ordinær prisvekst. Samlet for de siste fem årene har det vært en beskjeden økning i husleiekostnadene. Dette kan blant annet ha sammenheng med nytt arbeidsplasskonsept som er mer arealeffektivt, og som dermed demper kostnadsveksten. Det er forventet en videre økning i husleiekostnader som følge av økt antall tjenestesteder og antall pass- og ID-lokasjoner.

³¹ Se vedlegg B, tabell B.1 for EBA-kostnader per enhet i 2023.

³² Felleskostnader er inkludert i husleie og kan inneholde komponenter som energi og renhold.

³³ Husleiekostnader inkluderer leie av lokaler og felleskostnader.

Tabell 4.2 Kostnader til husleie per politidistrikt. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2019–2023¹⁾

Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Agder	64 mill.	64 mill.	62 mill.	62 mill.	69 mill.
Finmark	32 mill.	30 mill.	33 mill.	36 mill.	40 mill.
Innlandet	72 mill.	75 mill.	71 mill.	73 mill.	75 mill.
Møre og Romsdal	50 mill.	52 mill.	51 mill.	55 mill.	56 mill.
Nordland	55 mill.	62 mill.	64 mill.	62 mill.	64 mill.
Oslo	299 mill.	307 mill.	284 mill.	266 mill.	290 mill.
Øst	159 mill.	167 mill.	159 mill.	158 mill.	162 mill.
Sør-Øst	147 mill.	141 mill.	127 mill.	122 mill.	126 mill.
Sør-Vest	82 mill.	85 mill.	78 mill.	81 mill.	86 mill.
Troms	56 mill.	55 mill.	53 mill.	52 mill.	51 mill.
Trøndelag	91 mill.	92 mill.	92 mill.	93 mill.	98 mill.
Vest	113 mill.	113 mill.	113 mill.	118 mill.	121 mill.
Totalt	1 218 mill.	1 244 mill.	1 189 mill.	1 177 mill.	1 237 mill.

¹⁾ Felleskostnader er inkludert i husleie.

Kilde: Politidirektoratet

4.2 Materieill

Totale materiellkostnader var på om lag 2,5 mrd. kroner i 2023, se tabell 4.3. Fra 2022 til 2023 gikk materiellkostnadene ned med 1,3 prosent. Denne nedgangen har sammenheng med at politiet i 2022 fikk overført et stort mindreforbruk som blant annet ble brukt på materieill, slik at materiellkostnadene dette året ble høyere enn normalt. Den klart største materiellkostnaden er kostnader til IKT, som alene står for 51 prosent av de samlede materiellkostnadene. Dette er også den kostnadsposten innen materieill som har hatt størst økning i 2023. Fra 2022 til 2023 økte kostnader til IKT-materieill med rundt 91 mill. kroner, noe som tilsvarer en økning på 7,8 prosent, målt i faste kroner. Denne økningen er blant annet tilknyttet en betydelig økning på lisenskostnader, som har hatt en ytterligere kostnadsøkning det siste året. Transport er den nest største materiellkostnaden og den største i politidistriktene, og står for 24 prosent av de samlede materiellkostnadene. Som beskrevet i kapittel 1 innebærer innføring av SRS at kostnader til for eksempel biler avskrives over flere år.

Tabell 4.3 Materiellkostnader i politidistrikt, særorgan, andre enheter og Politidirektoratet. Tall i mill. kroner. 2023

Materieill	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Politidirektoratet	Totalsum	Prosent av totale kostnader
IKT	436 mill.	169 mill.	640 mill.	14 mill.	1 259 mill.	51%
Transport	514 mill.	67 mill.	6 mill.	10 mill.	597 mill.	24%
Politiutstyr	159 mill.	45 mill.	7 mill.	1 mill.	213 mill.	9%
Inventar	57 mill.	10 mill.	94 mill.	2 mill.	164 mill.	7%
Diverse	74 mill.	36 mill.	9 mill.	2 mill.	121 mill.	5%
Kontor	38 mill.	12 mill.	21 mill.	2 mill.	72 mill.	3%
Kjøpte varer for videresalg	7 mill.	13 mill.	32 mill.		52 mill.	2%
Annonser og profilering	3 mill.	2 mill.	1 mill.	0 mill.	6 mill.	0%
Totalt	1 286 mill.	355 mill.	810 mill.	33 mill.	2 484 mill.	100%

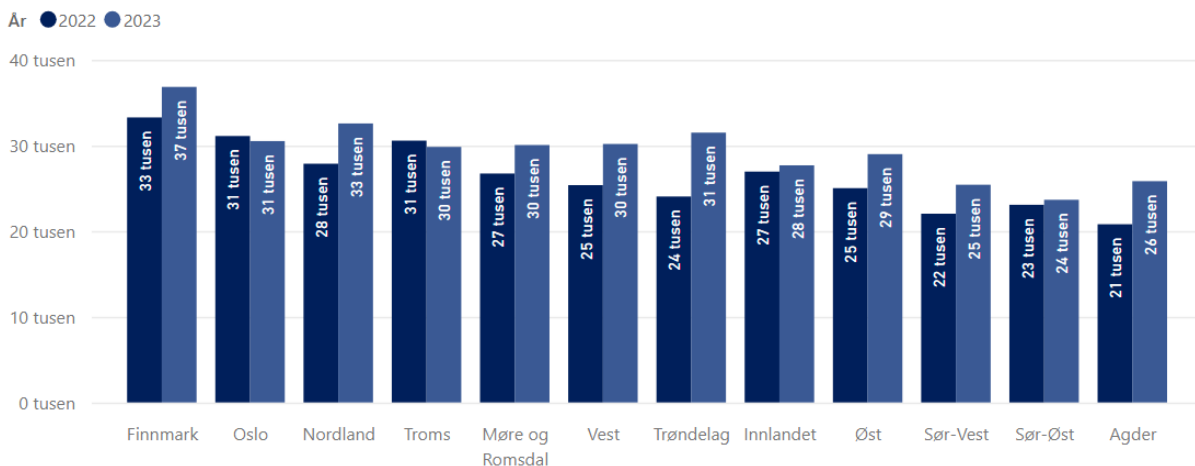
Kilde: Politidirektoratet

4.2.1 IKT-materiell

IKT-materiell består av undergruppene maskinvare, programvare og driftskostnader telefoni og internett m.m. Kostnader til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene varierte fra 24 000 kroner i Sør-Øst politidistrikt til 37 000 kroner i Finnmark politidistrikt i 2023, se figur 4.2. Fra 2022 til 2023 gikk kostnader til IKT-materiell per årsverk opp i de fleste politidistrikt. Unntakene er Oslo politidistrikt og Troms politidistrikt, som begge hadde en liten nedgang fra 2022 til 2023.

Figur 4.2 Kostnader til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene. Faste 2023-kroner. 2022–2023

Kilde: Politidirektoratet

4.2.2 Transportmidler

Kostnader til transportmidler i politiet inkluderer materiell tilknyttet blant annet biler, helikopter og båter. De samlede kostnadene til transportmidler i politiet var 597 mill. kroner i 2023, se tabell 4.4. Kostnader til bil utgjorde totalt 532 mill. kroner, altså 89 prosent av totale kostnader til transportmidler.

Tabell 4.4 Kostnader til transportmidler i politidistrikt, særorgan, andre enheter og Politidirektoratet. Tall i mill. kroner. 2023

Transportmidler	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Politidirektoratet	Totalsum	Prosent av totale kostnader
Bil	459 mill.	67 mill.	6 mill.	1 mill.	532 mill.	89%
Helikopter	39 mill.	1 mill.		7 mill.	47 mill.	8%
Andre transportmidler	11 mill.	0 mill.	1 mill.	2 mill.	13 mill.	2%
Båt	5 mill.	0 mill.	0 mill.		5 mill.	1%
Totalt	514 mill.	67 mill.	6 mill.	10 mill.	597 mill.	100%

Kilde: Politidirektoratet

4.2.3 Kostnader til bil

Av politidistriktenes bilkostnader på 459 mill. kroner i 2023, ble 242 mill. kroner brukt på drift og vedlikehold, mens resterende ble brukt på innkjøp og leasing. Figur 4.3 viser

fordeling av drift og vedlikehold, innkjøp og leasingkostnader.^{34 35} Det var en betydelig oppgang i kostnader til innkjøp av bil fra 2021 til 2022, mens man i 2023 falt tilbake på omtrent samme nivå som i 2021. I 2022 foretok politiet en vesentlig større kjøretøysanskaffelse enn normalt, finansiert av det overførte mindreforbruket fra 2021. Antallet bilanskaffelser i 2023 ligger under det nivået som anses som bærekraftig, og skyldes i stor grad den stramme budsjettsituasjonen etaten befant seg i. Drift- og vedlikeholdskostnadene har ligget på omtrent samme nivå de siste tre årene.

Av særorganene sine bilkostnader på 67 mill. kroner i 2023, ble 37 mill. kroner regnskapsført i Utrykningspolitiet. Om lag halvparten ble brukt på anskaffelser, mens resterende halvpart ble brukt på drift og vedlikehold, der drivstoff og service var de største kostnadsdriverne.

Figur 4.3 Kostnader til innkjøp, leie/leasing og kostnader til drift og vedlikehold av bil i politidistriktene. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2019–2023

Kilde: Politidirektoratet

Figur 4.4 viser forholdet mellom kostnader til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold. Et forhold på 1 indikerer at et politidistrikt har like store kostnader til innkjøp av bil som til drift og vedlikehold. En indikator større enn 1 tilsier at det er større kostnader til innkjøp av bil enn til drift og vedlikehold, og kan indikere at bilparken vokser eller fornyes. Det kan også indikere at politidistriktet har fått bedre serviceavtaler, innrettet seg med lavere driftskostnader, eller at det skiftes ut eldre kjøretøy uten at bilparken vokser. Et lavt forholdstall kan indikere det motsatte. Gjennomsnittsverdien i figuren er forholdet mellom politidistriktenes samlede kostnader til innkjøp av bil og kostnader til drift og vedlikehold av bil i perioden 2014–2022.

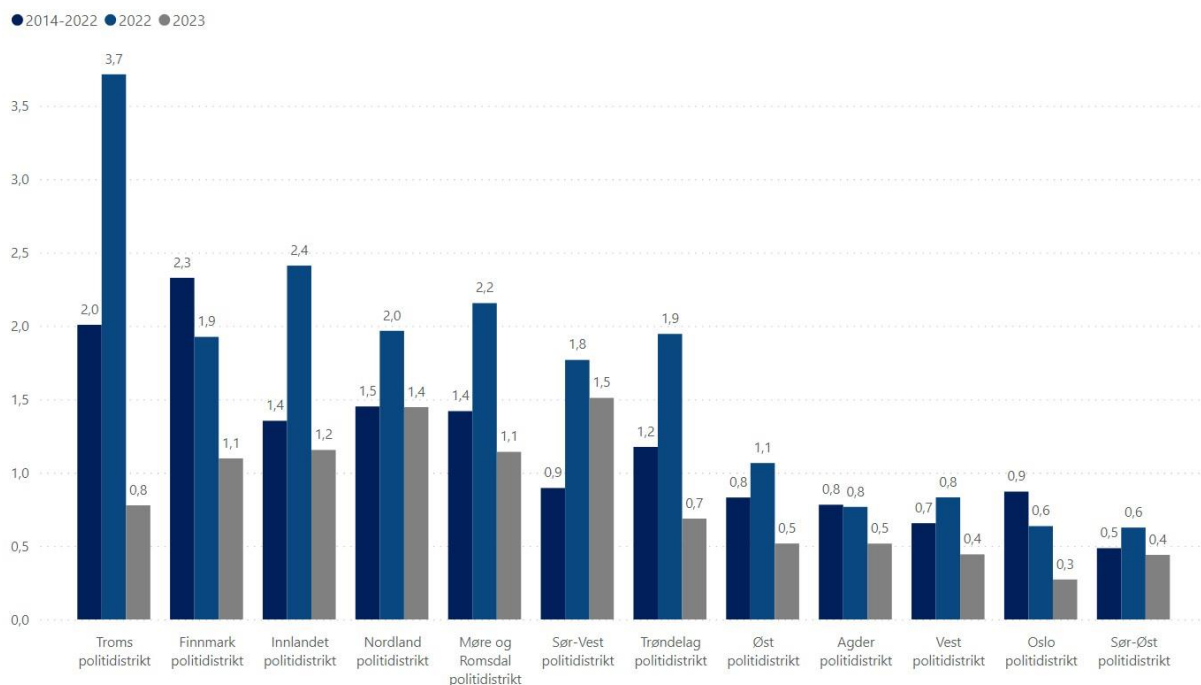
Som figur 4.4 viser er forholdstallet redusert for samtlige politidistrikter det siste året. Dette kan blant annet ha sammenheng med stramme rammer og lavt investeringsnivå i

³⁴ I ny kontoplan skilles det ikke mellom kostnader til drift og vedlikehold av biler og andre transportmidler. Kostnader til drift og vedlikehold fra 2021 inkluderer derfor alle transportmidler.

³⁵ Tallene er ikke direkte sammenlignbare med tabell 4.4. Det skyldes at innkjøpskostnader ikke er en del av SRS-regnskapet da disse kostnadsføres over levetiden til anleggsmiddelet. Innkjøpskostnadene i figur 4.3 hentes fra anleggsregisteret og representerer balanseverdien til nye kjøretøy.

2023. I tillegg var 2022 et år med særlig høye investeringer hvilket gjorde forholdstallet høyere enn normalt.

Figur 4.4 Forholdet mellom kostnader til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold i politidistriktene. Gjennomsnitt for perioden 2014–2022, 2022 og 2023¹⁾

¹⁾ Kostnader til leie/leasing av biler er ikke inkludert i innkjøp av bil.

Kilde: Politidirektoratet

4.2.4 Status kjøretøy

Ved utgangen av oktober 2023 var det 2 472 biler i politidistrikt, særorgan, *andre enheter* og Politidirektoratet, se tabell 4.5.³⁶ Til sammenligning var det 2 518 biler på tilsvarende tidspunkt i 2022. Tallene er basert på innrapporterte data til Politiets fellestjenester fra enheter i politiet.³⁷ Reduksjonen i antall biler har blant annet sammenheng med stramme budsjetttrammer, og dermed et lavere investeringsnivå i 2023. Andelen patruljebiler var 58 prosent, mens administrative biler utgjorde de resterende 42 prosentene; dette er tilsvarende fordeling som året før. Patruljebiler er definert som biler med polisisert utstyr som oppfyller krav til patruljebil. Administrative biler er alle andre biler i politiet som ikke kategoriseres som patruljebiler.³⁸ Det siste året er gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene redusert med 0,5 år til 4,3 år. Gjennomsnittsalderen på patruljebiler i særorganene, *andre enheter* og Politidirektoratet er 4,8 år, hvilket er en reduksjon på 0,2 år siden 2022. Reduksjonen i snittalder skyldes i hovedsak treghet i forhold til avhending av gamle kjøretøy etter at man fikk tildelt mange nye kjøretøy i 2022. Mange politidistrikt hadde ikke kapasitet til å rigge ned de gamle bilene for salg/vraking før sent i 2023. Det var også flere av kjøretøyene som ble

³⁶ Tallet inkluderer biler med leasingavtale.

³⁷ PFT har innhentet oversikt fra politidistrikt og særorgan med status per 31. oktober 2023. Det tas forbehold om feil i de innrapporterte dataene. Eksempler på feilkilder er at tidligere patruljekjøretøy har blitt registrert som administrative kjøretøy uten at PFT har blitt informert, eller at patruljebiler som ikke lenger er i bruk har blitt innrapportert.

³⁸ Veteranbil, pickup, transportkjøretøy og andre spesialkjøretøy er utelatt fra beregningene.

tildelt i 2022 som ankom i november og desember 2022, og følgelig ikke var med på rapporteringen per oktober det året.

Tabell 4.5 Antall og alder for kjøretøy i politiet. Per 31.10.2023

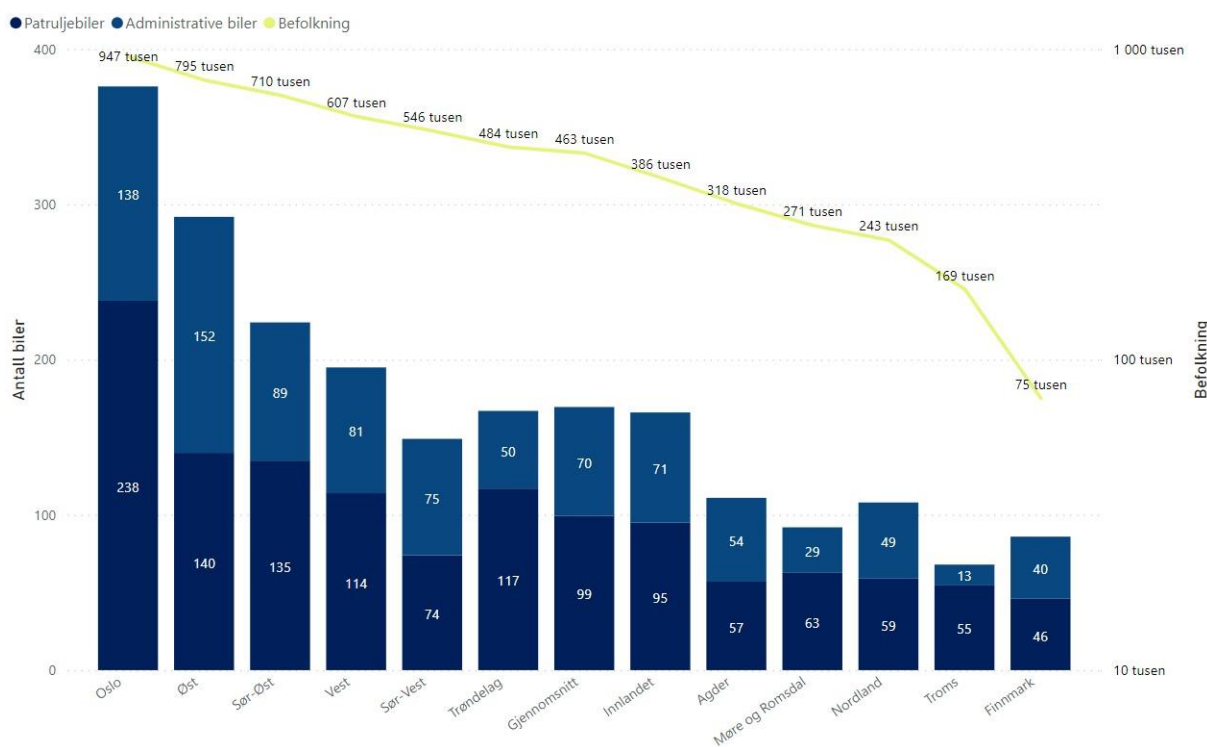
	Politidistrikter		Særorgan, andre enheter og Politidirektoratet		Sum alle enheter	
	Antall	Gjennomsnittsalder	Antall	Gjennomsnittsalder	Antall	Gjennomsnittsalder
Patroljebiler	1 214	4,3	225	4,8	1 439	4,3
Administrative kjøretøy	853	7,0	180	9,7	1 033	7,5
Totalt	2 067	5,4	405	6,9	2 472	5,7

Kilde: Politiets fellestjenester

Av 225 patroljebiler i særorgan, andre enheter og Politidirektoratet tilhører 139 av dem Utrykningspolitiet, mens 59 patroljebiler tilhører Politi høgskolen. Antall patroljebiler i Utrykningspolitiet og Politi høgskolen er på omtrent tilsvarende nivå som året før, mens antallet i øvrige enheter er noe redusert. Patroljebilene i Utrykningspolitiet har en gjennomsnittlig alder på 4,2 år, hvilket er omtrent på nivå med gjennomsnittet i politidistriktene.

Figur 4.5 viser fordelingen av patroljekjøretøy og administrative kjøretøy mellom politidistriktene. Som det fremkommer av figuren, er det hovedsakelig de mest folkerike politidistriktene som har flest kjøretøy. Oslo politidistrikt har flest patroljekjøretøy (238), mens Øst politidistrikt har flest administrative kjøretøy (152).

Figur 4.5 Fordeling av patroljebiler og administrative biler per politidistrikt. 2023¹⁾

¹⁾Befolkningstall per politidistrikt er hentet fra SSB og måler for utgangen av 2023.

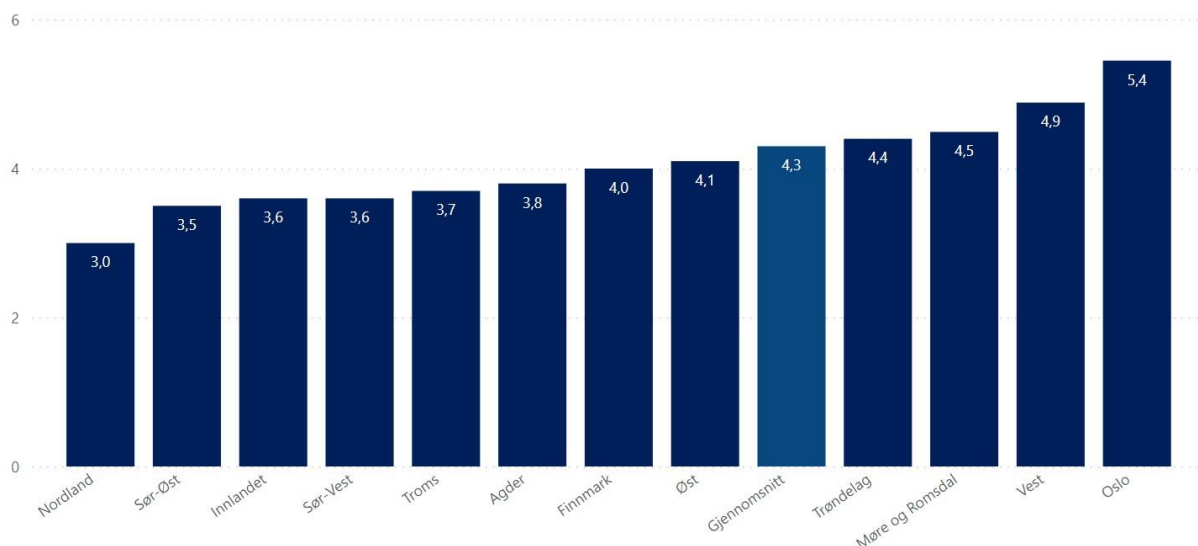
Kilde: Politiets fellestjenester

I figur 4.6 vises gjennomsnittsalder for patroljebiler per politidistrikt i 2023. Nordland er distriktet med den nyeste bilparken med en gjennomsnittlig alder på 3 år, hvilket er en

liten reduksjon fra året før. Oslo politidistrikt er også i 2023 distriktet med den eldste bilparken, med en gjennomsnittlig alder på 5,4 år. Dette er dog en reduksjon fra 6,5 år i 2022. En faktor som kan forklare høy gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene er at den årlige vedlikeholdskostnaden på eldre biler er lavere enn investeringskostnaden på en ny bil. Da distriktene ofte må ta beslutninger basert på korte økonomiske horisonter, reduserer dette mulighetene for å fordele investeringskostnader over bruksperioden. Det er også forskjellig hvordan distriktene velger å styre bilparken. Alt fra demografi, antall tjenestesteder og plassering av disse til vaktordninger og annet påvirker kjøretøyparken.

Politiet flyttet i 2021 deler av de nye kjøretøysinvesteringene over på leasingavtaler. Det skyver deler av investeringskostnadene ut i tid, og på den måten øker muligheten til å fornye bilparken uten store kostnader det året investeringen gjennomføres. Leasing har for noen distrikter medført at de kunne bytte ut en større andel av bilparken som var svært gammel på kort tid. Dette gjelder distriktene som ikke har hatt mulighet til å sette av midler til investeringer, men som velger å ta kostnadene på drift. Det gjenspeiles i utviklingen i gjennomsnittlig alder på patruljebiler i distriktene, som er redusert fra 6,2 år i 2020 til 4,3 år i 2023.³⁹

Figur 4.6 Gjennomsnittlig alder på patruljebiler per politidistrikt. Per 31.10.2023

Kilde: Politiets fellestjenester

4.3 Tjenester

Tjenester er en kostnadspost som dekker kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater. I 2023 utgjorde kostnader knyttet til tjenester 1 187 mill. kroner i politiet, se tabell 4.6. Den største tjenestekostnaden var kostnader til IKT-tjenester. Dette er i hovedsak knyttet til innkjøp av konsulenttjenester innenfor IKT, se beskrivelse av politiets utviklingsportefølje i kapittel 2. I politidistriktene var det tolke- og legetjenester som utgjorde de største kostnadspostene. Innenfor særorgan var også tolkekostnadene betydelige. Det er Politiets utlendingsenhet som sto for hoveddelen av disse tolkekostnadene.

³⁹ Se vedlegg B, figur B.5, for antall politiårsverk per patruljebil i 2023.

Tabell 4.6 Tjenestekostnader i politidistrikt, særorgan, andre enheter, Politidirektoratet og felles hovedbok. Tall i mill. kroner. 2023

Tjenester	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Politidirektoratet	Felles hovedbok	Totalsum	Prosent av totale kostnader
IKT-tjenester	6 mill.	11 mill.	376 mill.	66 mill.		458 mill.	39%
Tolketjenester	107 mill.	66 mill.	0 mill.	0 mill.		173 mill.	15%
Andre fremmede tjenester	21 mill.	5 mill.	1 mill.	12 mill.	115 mill.	154 mill.	13%
Andre tjenester	89 mill.	5 mill.	36 mill.	10 mill.		140 mill.	12%
Legetjenester	117 mill.	4 mill.	0 mill.	1 mill.		122 mill.	10%
Administrative konsulenttenester	4 mill.	4 mill.	26 mill.	30 mill.		64 mill.	5%
Etterforskningstjenester	30 mill.	11 mill.	0 mill.			41 mill.	3%
Økonomitjenester	2 mill.	1 mill.	14 mill.	3 mill.		20 mill.	2%
Diverse	6 mill.	4 mill.	0 mill.	0 mill.		10 mill.	1%
Utdanningstjenester	0 mill.	5 mill.		0 mill.		5 mill.	0%
Totalt	381 mill.	117 mill.	453 mill.	121 mill.	115 mill.	1 187 mill.	100%

Kilde: Politidirektoratet

4.3.1 IKT-tjenester

IKT-tjenester er en underkategori som i hovedsak består av kostnader tilknyttet kjøp og bruk av konsulenttenester for drift og videreutvikling av politiets IKT-systemer. IKT-tjenester utgjorde 458 mill. kroner i 2023, se tabell 4.7. Det var først og fremst *andre enheter* som sto for majoriteten av IKT-tjenestekostnadene i 2023. Innenfor denne gruppen er det Politiets IT-enhet som står for majoriteten av politiets samlede IKT-tjenestekostnader.⁴⁰

Tabell 4.7 Fordeling av kostnader til IKT-tjenester. Tall i mill. kroner. 2023

IKT-tjenester	Politidistrikt	Særorgan	Politidirektoratet	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter	
Konsulenttenester - utvikling politifaglige systemer		5 mill.	7 mill.	47 mill.	168 mill.	227 mill.	49%
Egenutviklet programvare			18 mill.	102 mill.	120 mill.		26%
Konsulenttenester - løpende driftsoppgaver politifaglige systemer	1 mill.	4 mill.	0 mill.	107 mill.	111 mill.		24%
Totalt	6 mill.	11 mill.	66 mill.	376 mill.	458 mill.	100%	

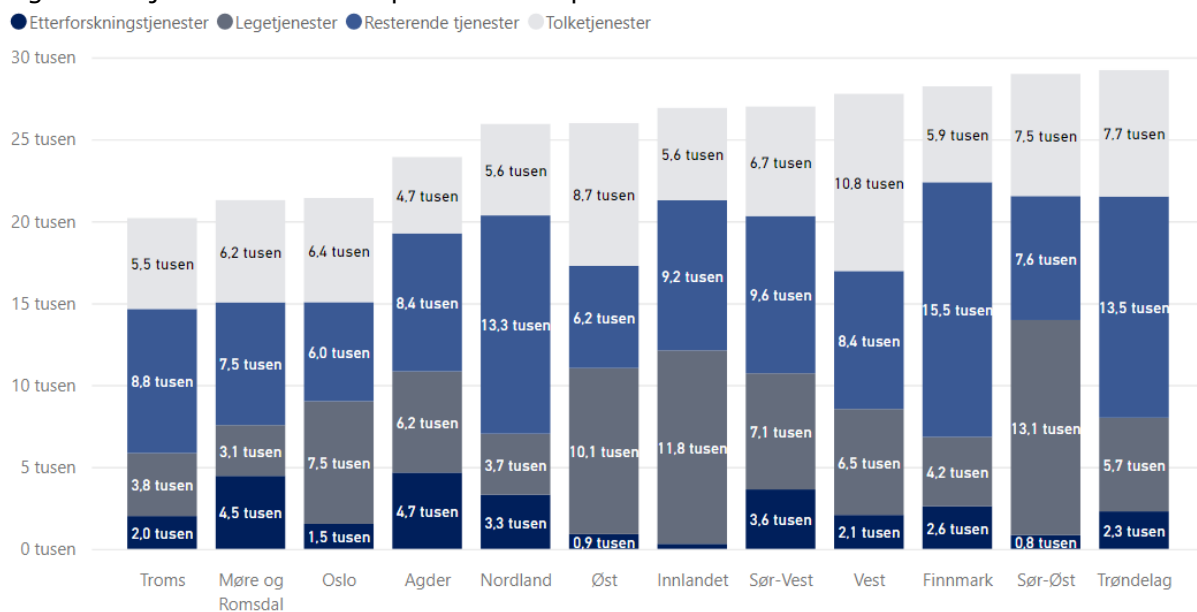
Kilde: Politidirektoratet

4.3.2 Tjenestekostnader i politidistriktene

Tjenestekostnadene varierer fra politidistrikt til politidistrikt. Tjenestekostnadene var størst i Trøndelag politidistrikt i 2023, på i underkant av 30 000 kroner per årsverk, og lavest i Troms politidistrikt, på rundt 20 000 kroner per årsverk, se figur 4.7.

⁴⁰ Se vedlegg B, figur B.6, for andel av de totale kostnadene til IKT-tjenester fordelt på enheter i 2023.

Figur 4.7 Tjenestekostnader per årsverk i politidistriktene. Tall i tusen kroner. 2023

Kilde: Politidirektoratet

Forkortelser

ABE-reform:	Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform
DKP:	Den kongelige politieskorte
EBA:	Eiendom, bygg og anlegg
EUIS:	EUs informasjonssystemer
FDE:	Funksjonelle driftsenheter
GDE:	Geografiske driftsenheter
IKT:	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
KPI:	Konsumprisindeks
PFT:	Politiets fellestjenester
PIT:	Politiets IT-enhet
POD:	Politidirektoratet
PST:	Politiets sikkerhetstjeneste
SAP:	Politiets personal- og lønnssystem
SPK:	Statens pensjonskasse
SRS:	Statens regnskapsstandarder

Vedlegg A Datakilder

A.1 Datakilder og databehandling

Regnskapstall for alle enheter over hele perioden er hentet fra etatens økonomisystem. Grunnlaget for kontoføringen i den enkelte enhet er kontoplan for politiet. I rapporten analyseres kostnadene i politiet. Standardiserte regnskapsstandarder (SRS) ligger til grunn for tallene fra 2021 og senere.⁴¹ Tall for tidligere år følger kontantprinsippet.

Nærmere opplysninger om lønnskostnader er hentet fra politiets lønns- og personalsystem (SAP). Alle enhetene i politiet har benyttet SAP fra mai 2008. Årsverkstallene inkluderer antall lønnede årsverk, men ekskluderer ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne.

Ved beregning av kostnader per årsverk benyttes gjennomsnittlig antall årsverk for året. Gjennomsnittsberegninger er av interesse fordi bemanning i politiet varierer i løpet av året. Et gjennomsnitt vil gi et bilde over hvordan bemanningen hadde vært hvis de ulike sesongvariasjonene ble fordelt over hele året.

Ansatte som lønnes av etaten, men som er i utenlandstjeneste, vil være inkludert i beregningen av årsverk. De som er i utenlandstjeneste vil i all hovedsak ha stillingskode som internasjonal rådgiver, som er en sivil stillingskode. Lønnskostnadene i forbindelse med utenlandstjeneste innenfor internasjonale operasjoner refunderes fra Utenriksdepartementet. Ved permisjon fra en stilling i etaten for å jobbe et annet sted i etaten, vil man være lønnet og dermed telles der man faktisk jobber. Dersom man er beordret til å jobbe et annet sted i etaten enn der man opprinnelig er ansatt, vil man lønnes fra og dermed telles som årsverk der man opprinnelig er ansatt. Enhet for registrerte kostnader og årsverk er dermed i stor grad sammenfallende. På grunn av utenlandstjeneste og beordringer kan noen politidistrikt være registrert med flere lønnede årsverk enn det de faktisk har tilgjengelig i distriktet, og særorgan med færre lønnede årsverk enn det de har tilgjengelig.

Lønnskostnader for beordrede⁴² til Utrykningspolitiet belastes delvis distriktene og delvis Utrykningspolitiet. Fast lønn og faste tillegg belastes distriktene og variabel lønn (turnus og overtid mv.) belastes Utrykningspolitiet. De variable lønnskostnadene for Utrykningspolitiet er derfor forholdsmessig høye i forhold til antall årsverk. I en periode fra 1.1.2010 til 31.12.2015 ble all lønn for beordrede belastet distriktene.

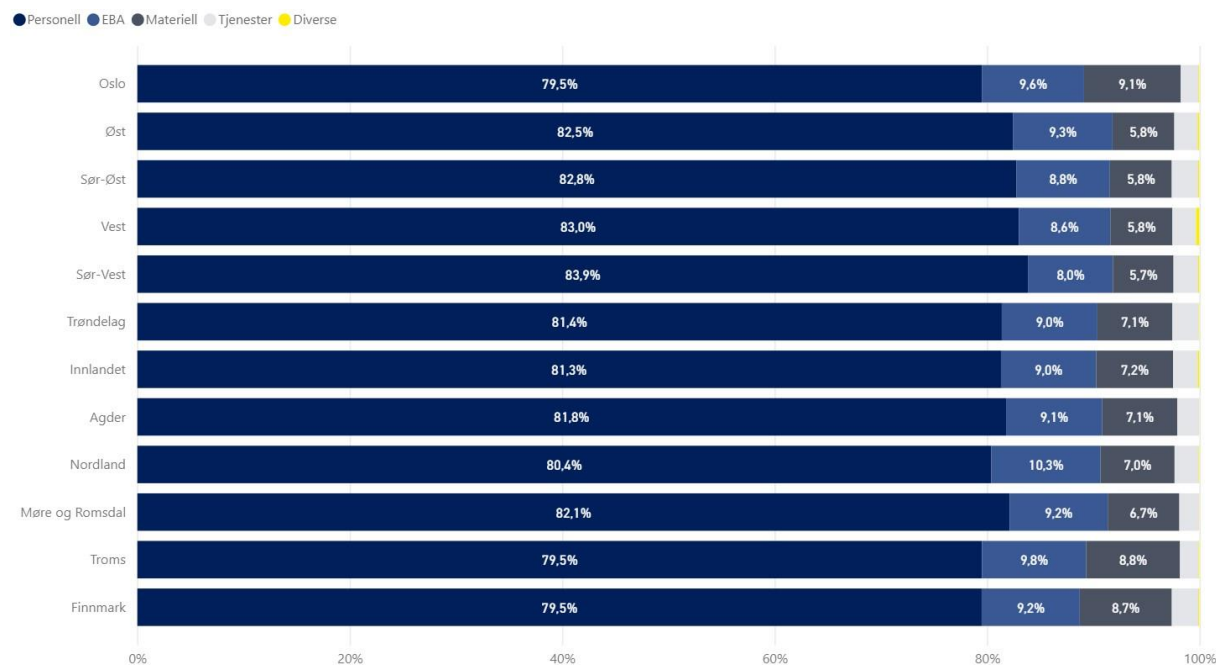
---

⁴¹ Kostnader ført på kontoklasse 1, kontogruppe 10-12 (immaterielle eiendeler og lignende, tomter, bygninger og annen fast eiendom, transportmidler inventar og maskiner) i SRS-regnskapet er ikke inkludert i grunnlaget. For disse kontoene benyttes i stedet tall på automatiske avskrivninger fra anleggsregnskapet. Årsaken er at avskrivningsbeløpene for de ulike eiendelene er gruppert i større grupper i SRS. Anleggsregnskapet gir mulighet til å isolere beløpene for de ulike eiendelstypene på kontonivå slik det er behov for i rapporten.

⁴² Etter § 21 i Politiloven kan embets- og tjenestemenn i politiet beordres til midlertidig å tjenestegjøre i annet distrikt, i et av politiets særorganer, i departementet, i Politidirektoratet eller til å tjenestegjøre uten hensyn til distriktsgrenser, samt å gjennomgå kurs ved Politihøgskolen eller annen utdanning for polititjenesten. På samme måte kan embets- og tjenestemenn i Politidirektoratet beordres til midlertidig tjeneste i et politidistrikt, i et særorgan eller i departementet.

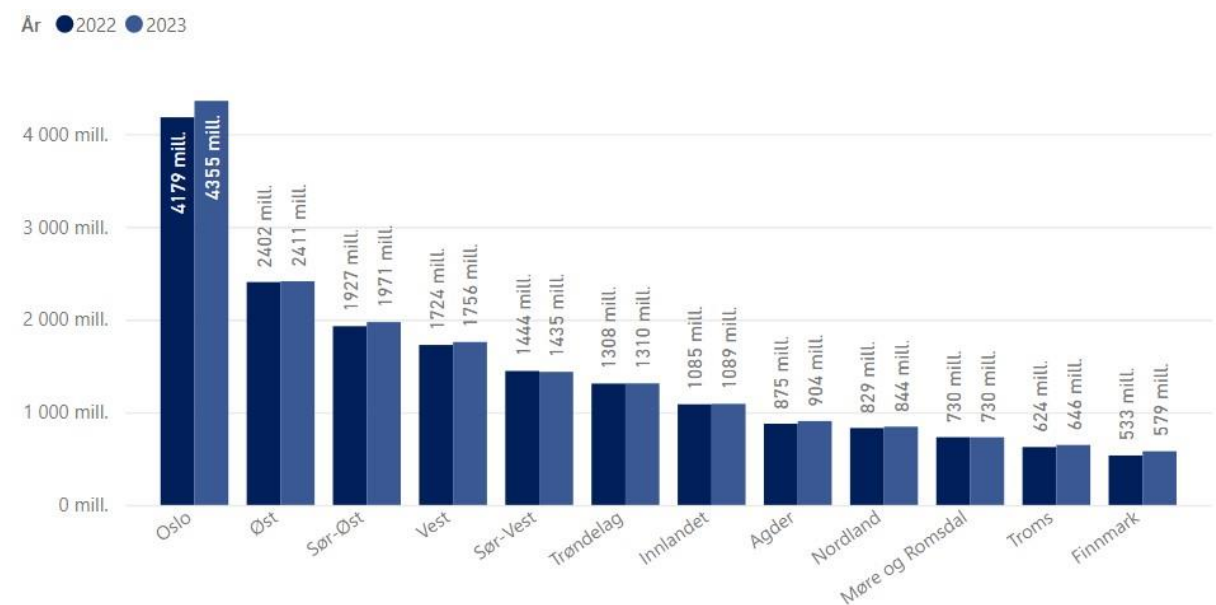
Vedlegg B Tabeller og figurer

Figur B.1 Fordeling av politidistriktenes driftskostnader. Prosent. 2023

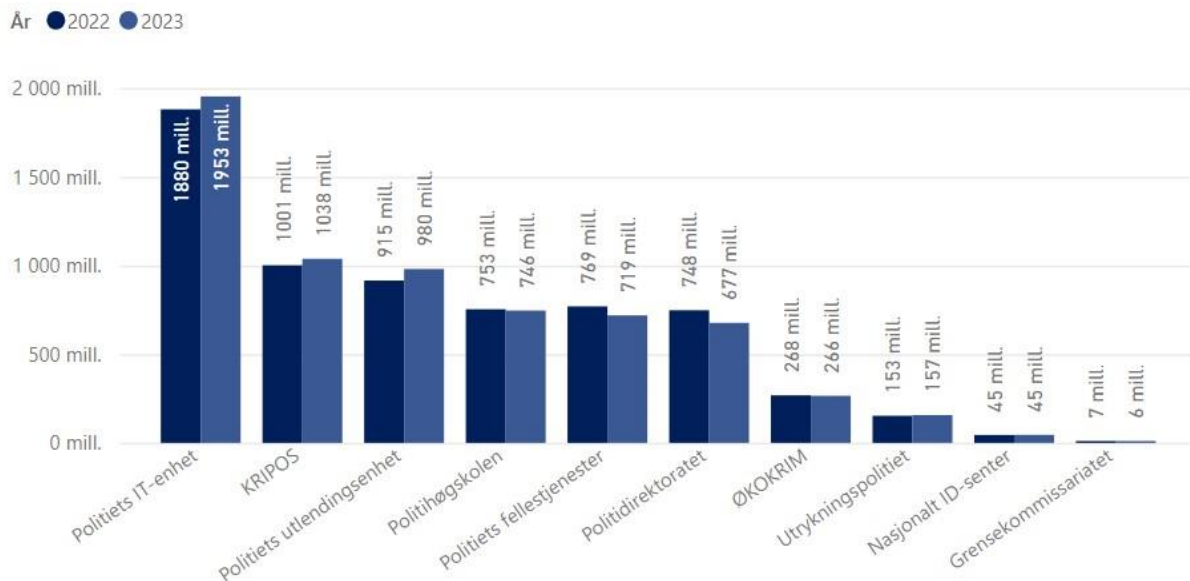
Kilde: Politidirektoratet

Figur B.2 Driftskostnader per politidistrikt. Faste 2023-kroner. Tall i mill. 2022–2023

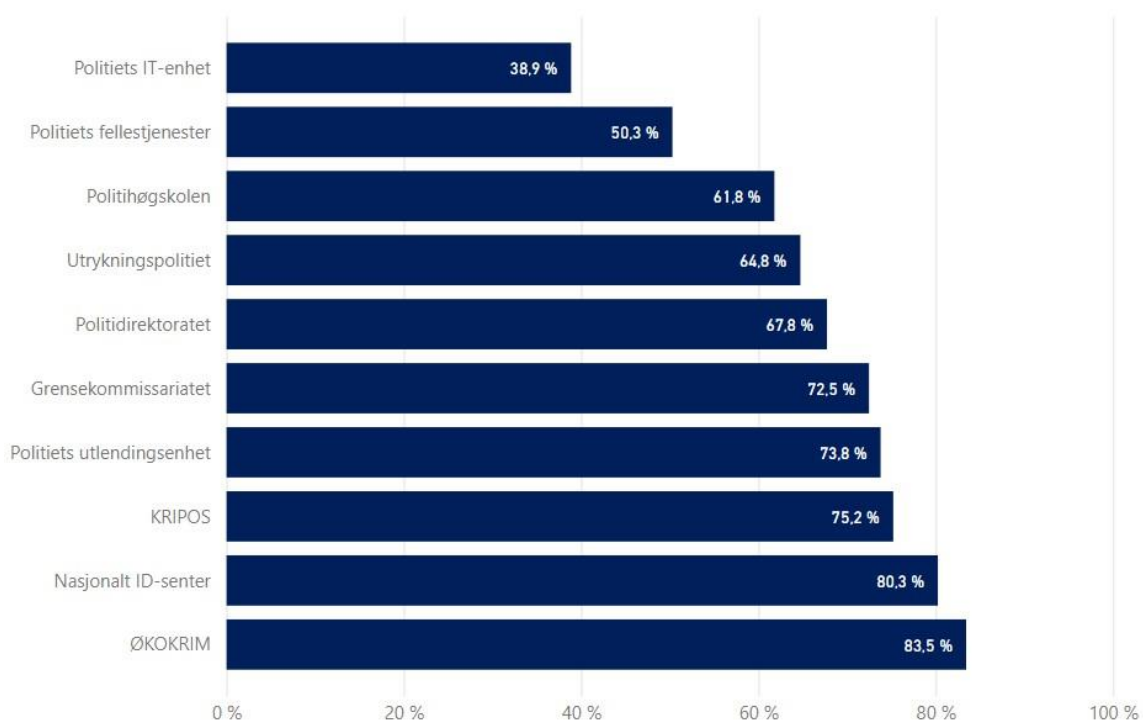
Kilde: Politidirektoratet

Figur B.3 Driftskostnader i særorgan, andre enheter og Politidirektoratet. Faste 2023-kroner. Tall i mill. kroner. 2022–2023

Kilde: Politidirektoratet

Figur B.4 Personellkostnadenes andel av driftskostnadene i særorgan og andre enheter. Prosent. 2023

Kilde: Politidirektoratet

Tabell B.1 EBA-kostnader per enhet. Tall i mill. kroner. 2023^{1) 2)}

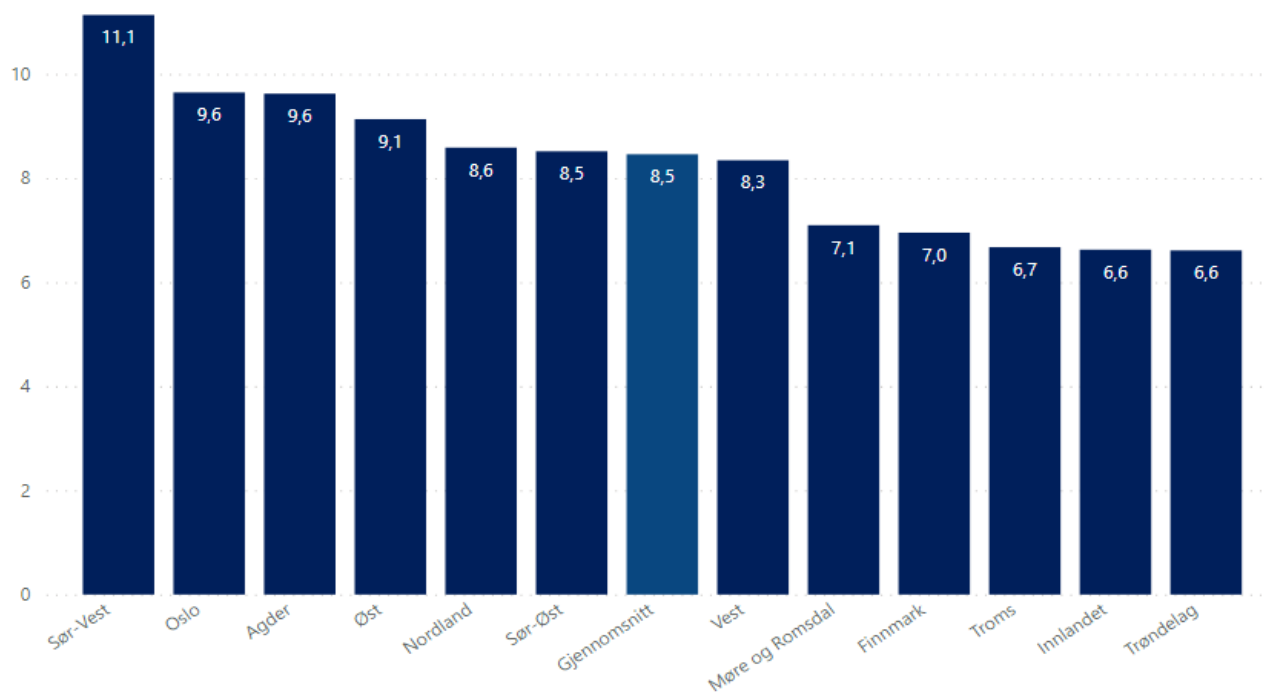
Enhet	Diverse	Drift	Energi	Husleie	Vedlikehold	Totalt
Oslo	30 mill.	39 mill.	41 mill.	290 mill.	19 mill.	418 mill.
Øst	6 mill.	14 mill.	21 mill.	162 mill.	23 mill.	225 mill.
Politiets fellestjenester	116 mill.	12 mill.	20 mill.	34 mill.	42 mill.	223 mill.
Sør-Øst	4 mill.	13 mill.	19 mill.	126 mill.	11 mill.	173 mill.
Politihøgskolen	2 mill.	14 mill.	12 mill.	116 mill.	7 mill.	151 mill.
Vest	3 mill.	8 mill.	14 mill.	121 mill.	5 mill.	151 mill.
Politiets utlendingsenhet	8 mill.	26 mill.	13 mill.	76 mill.	1 mill.	124 mill.
KRIPOS	2 mill.	4 mill.	13 mill.	100 mill.	3 mill.	121 mill.
Trøndelag	2 mill.	5 mill.	7 mill.	98 mill.	5 mill.	118 mill.
Sør-Vest	3 mill.	8 mill.	12 mill.	86 mill.	6 mill.	114 mill.
Innlandet	4 mill.	6 mill.	11 mill.	75 mill.	3 mill.	98 mill.
Nordland	4 mill.	4 mill.	6 mill.	64 mill.	8 mill.	87 mill.
Agder	2 mill.	2 mill.	8 mill.	69 mill.	1 mill.	82 mill.
Politiets IT-enhet	23 mill.	4 mill.	5 mill.	33 mill.	4 mill.	68 mill.
Møre og Romsdal	3 mill.	3 mill.	3 mill.	56 mill.	2 mill.	67 mill.
Politidirektoratet	15 mill.	1 mill.	0 mill.	47 mill.	2 mill.	64 mill.
Troms	2 mill.	3 mill.	4 mill.	51 mill.	3 mill.	63 mill.
Finnmark	1 mill.	3 mill.	5 mill.	40 mill.	5 mill.	53 mill.
ØKOKRIM	0 mill.	1 mill.	2 mill.	21 mill.	0 mill.	24 mill.
Nasjonalt ID-senter	0 mill.	0 mill.	0 mill.	4 mill.	0 mill.	5 mill.
Utrykningspolitiet	0 mill.	0 mill.	0 mill.	2 mill.	1 mill.	3 mill.
Grensekommisariatet	0 mill.	0 mill.	0 mill.	1 mill.	0 mill.	1 mill.
Totalt	228 mill.	172 mill.	216 mill.	1 670 mill.	150 mill.	2 436 mill.

¹⁾ Tabellen viser tall slik de fremkommer i regnskapet. Dette kan gi et noe skjevt bilde for enhetene Politidirektoratet, Politiets IT-enhet og Politiets fellestjenester da det er Politiets fellestjenester som belastes og betaler fakturaer for driftskostnader som energi og lignende. Kostnadene belastes Politidirektoratet og Politiets IT-enhet i ettertid.

²⁾ Ansvar for nasjonale anlegg er en del av EBA-kostnadene i Politiets fellestjenester.

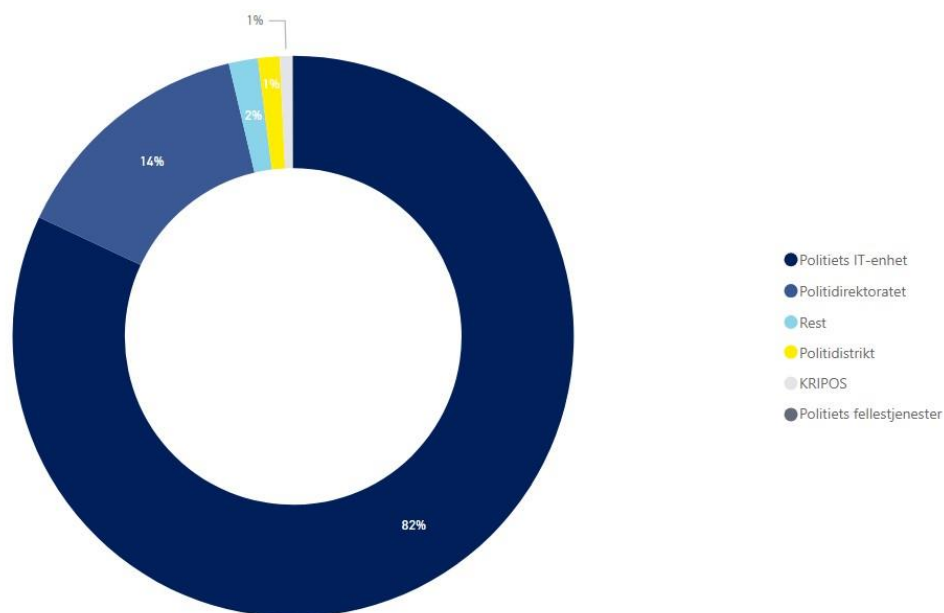
Kilde: Politidirektoratet

Figur B.5 Antall politiårsverk per patruljebil i politidistriktene. 2023

Kilde: Politiets fellestjenester

Figur B.6 Andel av de totale kostnadene til IKT-tjenester fordelt på enheter. Prosent. 2023

Kilde: Politidirektoratet

Politidirektoratet er et forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og er det øverste ledelsesnivået i politiet.

Telefon: (+47) 23 36 41 00

E-post: politidirektoratet@politiet.no

Adresse: Fridtjof Nansens vei 14-16, 0369 Oslo

Postadresse: Postboks 2090 Vika, 0125 Oslo